

ÉLETTÜNK

XII. évfolyam 6. szám (12. Jahrg. Nr. 6)

Az európai magyar katolikusok lapja

1980 június

II. János Pál pápa levele

LÉKAI LÁSZLÓ BÍBOROS, ESZTERGOMI ÉRSEKNEK. AZ ÉRSEKNEK. A PÜSPÖKÖKNEK. A PAPSÁGNAK. A SZERZETESNEK, SZERZETESNÖKNEK ÉS VALAMENNYI HÍVŐNEK.

1978 decemberében, alig néhány héttel pápává választásom után, levelet küldtem, hogy kifejezzem üdvözetemet, elküldjem apostoli áldásomat valamint szívből jövő jókívánságaimat Nektek, katolikusoknak és az egész nemességünknek. — E levélben felidéztem azokat a történelmi és érzelmi zárlatokat is, amelyek Hozzátok fűznek. Magasztaltam Szent István, a Haza Atyja, Krisztus és a katolikus hit Apostola, nagy alakját, és azt az óhajomat fejeztem ki, hogy a Katolikus Egyház, amely olyan kiemelt szerepet töltött be Nemzetek történelmében, a jövőben is megvilágítsa Magyarországot lelki arculatát.

Tavaly április elején fogadtam Lékai László bíboros urat több főpásztor, egy csoport pap és hívő kíséretében, akik azért jöttek össze Rómában, hogy a Pápai Magyar Kollégium alapításának IV. centennáriumát ünnepeljék. — (E kollégium az első évektől kezdve egyesült a Pápai Német Kollégiummal.) Továbbá, hogy megemlékezzenek a Pápai Magyar Intézet felállításának 50. évfordulójáról. E két intézet számos szent és tudós papot nevelt, akik közül nem kevesen magas egyházi méltóságra emelkedtek. A jelenlévőkhez szólva többek közt kiemeltem: nagy meglepéssel vettem tudomásul, hogy a püspökök és papok különleges és fokozott elkötelezettséggel szentelik magukat az ifjúság nevelésére. És most örömmel állapítom meg, hogy a Pápai Magyar Intézetben kívül a Pápai Magyar Kollégium is újra kezdte működését két seminaristával, akiket azért küldtek Rómába, hogy befejezzék egyházi kiképzésüket.

Arra is szeretnék emlékeztetni, hogy pápaságom első szakasza alatt magánkihallgatáson fogadtam több főpásztortokat és magyar zárándokokat is általános kihallgatáson. Ez alkalommal is ki akarom fejezni a találkozások és az általuk kapott vigasztalás feletti örömet.

Most kötelességemnek érzem, hogy egy olyan témáról szóljak Hozzátok, amely elsőrendű fontosságú az Egyház élete és fejlődése szempontjából mindennél: így Magyarországon is. Ez a téma különösen is a szívemen fekszik.

A HÍVEK, KÜLÖNÖSEN PEDIG A GYERMEKEK ÉS FIATALOK KATEKÉZISE

Az Egyház mindig úgy tekintette a hitoktatást, mint egyik alapvető kötelességét a Feltámadt Úr utolsó parancsa értelmében: tanítványává tenni minden népet, megtanítani őket mindannak megtartására, amit Ő előír. Az Egyház csaknem kétezer éves élete során állandóan ennek a feladatnak szentelte energiáit.

Most csupán a legutóbbi időkre em-

lékezve, azt kell mondanom, hogy a pápák kiváló helyet szenteltek a katekézisen lekipásztori gondoskodásukban. VI. Pál példás módon szolgálta a katekézist igehirdetésével, a II. Vatikáni Egyetemes Zsinat hivatalos értelmezésével — a zsinatot a modern idők nagy katekézisének tekintette — valamint egész életével. Az általa jóváhagyott vagy kibocsátott dokumentumok közül emlékeztetni szeretnék az 1975 december 8-án kelt „Evangélium nuntia” kezdetű apostoli buzdítására; és VI. Pál akarta azt, hogy a püspöki szinódus IV. általános ülése a katekézist, különösképpen a gyermekeknek és a fiataloknak szóló katekézist, válassza témájául. Az 1977 októberében megtartott szinóduson én magam is örömmel résztvehettem. Ez a szinódus a reménység rendkívüli légkörében dolgozott és a katekézis megújulásában hálával látta a Szentlélek drága ajándékát: a mai Egyháznak adott ajándékot, amelyre a keresztény közösségek mindenütt nagylelkűen és odaadással válaszolnak.

A hitnek és a reménynek ugyanebben a légkörében intéztem 1979 október 16-án a püspökökhöz, a papsághoz és az Egyház valamennyi hívőjéhez „Catechesi tradendae” kezdetű apostoli buzdításomat. Ebbe a dokumentumba lényegében felvettem azokat a megfontolásokat, amelyeket VI. Pál pápa készített elő, felhasználva a szinódus által neki átadott dokumentációt és amelyet a felelősségteljes I. János Pál pápa — a legteljesebb mértékben katechéta — már készült kiadni, amikor váratlanul az Atyai Házba szólítottott.

Nincs szándékomban, hogy megismételjem most mindazt, amit nemrég kiadott buzdításomban írtam: itt csak néhány olyan pontra hívom fel a figyelmet, amelyek különösen is érdeklik a magyarországi Egyházat, ugyanakkor pedig arra szólítalak és buzdítalak Benneteket, hogy elméldkedjétek át mindazt a tanítást, amit ez a buzdításom tartalmaz.

A KATEKÉZISBEN KRISZTUST, A MEGTESTESÜLT IGÉT ÉS ISTEN FIÁT TANÍJTJÁK

És minden mást, ami Reá vonatkozik. Egyedül Krisztus a mi Mesterünk, mindenki más csak annyiban, amennyiben az Ő szócsöve, lehetővé téve Krisztusnak, hogy Ő maga tanítson ajka által.

A hitoktatói tevékenység az Egyház e küldetésének abszolút elsőrendű feladata: a katekézist kell szentelnie legjobb energiáit. Ez a hit megtartása — Isten nem várhat a válaszára. A katekézis olyan mű, amelyért az Egyháznak felelősséget kell éreznie és vállal-

nia. De az Egyház tagjainak felelőssége különböző: mindenkinek küldetése, de különleges körülményei szerint kell ezt vállalnia. — Erre a pontra még visszatérek e levélben.

A katekézis, minthogy mindenekelőtt olyan út, amelynek lehetővé kell tennie az élő találkozást Krisztus személyével a hit révén, különleges módon magában foglalja Krisztus tanításának átadását abból a célból, hogy beavassák a hallgatókat — gyermekeket, fiatalokat és felnőtteket — a keresztény életbe és annak növekedésébe. Ha igaz az, hogy kereszténynek lenni annyit jelent, mint „Igen”-t mondani Jézus Krisztusnak, emlékeztetünk kell arra, hogy ennek az „Igen”-nek két szintje van: először, hogy átadjuk magunkat Isten szavának, másodsor azt, hogy igyekezzünk jobban megismerni ennek a szónak mély értelmét. A katekézis szükséges úgy a keresztény ember hitének érlelődéséhez, mint a világban való tanúságtételéhez.

KATEKÉZISRE MINDENKINEK SZÜKSÉGE VAN

Gyakran döntő az a pillanat, amikor a kisgyermek szüleitől és a családi környezettől átveszi a katekézis első elemeit, amelyek talán a következők: a jó és gondviselő Atya képének a megrajzolása, aki megtanítja őket szívük megváltoztatására; rövid imádságok, amelyekkel a gyermek megtanul a rejtett Istennel gyűgöve párbeszédet folytatni. Sosem hangsúlyozhatom eléggé a keresztény szülőknek ezt az első kötelességét! Főbenjáró feladat ez, amely a kisgyermek iránti nagy szeretetet és mély tiszteletet követel meg, akinek joga van arra, hogy a keresztény hitet egyszerűen és helyesen mutassák be neki. Majd szélesebbre tágul a társadalmi kör és ezzel párhuzamosan eléri az a pillanat, amikor a növekvő gyermeket szervesen a katekézissel kell bevezetni az Egyház életébe. Ez magában foglalja a Szentségekhez való járulás közvetlen előkészítését: oktató katekézis, de megtanít arra is, hogyan kell a hit szerint élni. Kezdeti katekézis, de mégsem hiányos, mert — ha elemi módon is — fel kell tárnia a hit titkainak minden lényeges részét és azok kihatását a gyermek erkölcsi és világi életére. Ez a katekézis ad értelmet a Szentségeknek, ugyanakkor maguktól a megélt Szentségektől nyer a gyermek eleven életerőt, megakadályozva azt, hogy pusztán elméleti ismeret legyen a hit, — és közvetíti a gyermeknek azt az örömet, hogy ő is Krisztus tanúja a maga életkörnyezetében.

Ezután következik a serdülő élet időszaka. — Itt szükséges, hogy a katekézis a serdülőt rá tudja vezetni saját élet felülvizsgálatára Ennek a katekézisnek

Aldott pünkösödnek...

Aldott pünkösödnek feltetszett újsága,
Szép rózsákkal ékes az erdőnek tája,
Az szép madárszókkal
ékes az erdőnek ága.

Halld az fecskéket az ő szólásokban?
Vigasságot mutat minden nap
magában,
Bús szíveket megvizsgál
minden nap magában.

Kinek kell bánkódnia,
ha az szép violák,
Mindenféle rózsák
magát látni hagyják?
Gyengén ő meghajtja,
színét is meghagyja,
Egyik kegyes leszakasztja,
az másiknak adja.

Csorgó szép források
már mindenütt folynak,
Folyóvizet járó hajók is indulnak;
Fekvés után az vadak is
szépen játszadoznak,
Zöld kertekben szépen repdesnek
az madarak.

Ismeretlen költő a 17. századból

nem szabad mellőznie a serdülőkor nagy problémáit: Jézus Krisztus a barát, a vezető és az eszménykép. Tanításával Ő maga üzen, Ő maga ad választ az élet alapvető kérdéseire.

Az ifjúsággal elérkezik az első nagy döntések órája: jó és rossz, kegyelem és bűn, élet és lelki halál problémái, mint alapvető választási lehetőségek, össze ütköznek a serdülőben. Éleslátóan és felelősségtudattal el kell fogadnia vagy vissza kell utasítania őket. Itt a katekézisnek döntő szerepe van, mert ebben a pillanatban lehet az Evangéliumot úgy bemutatni, megértetni és elfogadtatni a fiatallal, mint amely egyedül képes értelmet adni az életnek. Így készíti fel a katekézis a serdülőt a felnőtt élet nagy keresztény elkötelezettségeire.

A katekézisnek a gyermekkorától az érettség küszöbén a hit állandó iskolájának kell lennie, végig kell kísérnie a fejlődő fiatal élet minden nagyobb állomását, mint olyan fényforrásnak, amely bevilágítja a kisgyermek, a serdülő és a fiatal életútját.

(A pápa levelének második részét a következő számunkban közöljük.)

A környezetvédelem védőszentje

A Szentatya Assisi Szent Ferencet a környezetvédelem védőszentjévé nyilvánította. Az erről szóló okmányt Otti kurialis bíboros olvasta fel és adta át Assisiben. Kiemeli a pápai irat, mennyire Isten csodálatos adományának tekintette Szent Ferenc a természetet, arról a legszebben híres Naphimuszta tanuskodik.

*

Nagypénteken a pápa egyszerű fekete reverendában ment le a Szent Péter bazilikába és ott több mint egy órán át gyónatott inkognitóban az egyik gyónatószékben.

PROF. DR. MEHRLE TAMÁS OP:

Mikor dől el örök életünk sorsa?

KÜLÖNÍTÉLET ÉS VÉGÍTÉLET

A különítélet és a végítélet is az utolsó dolgokhoz, az ún. eszkhatakhöz tartozik. Mivel a Hiszekegy magyarázata során e két ítéletnek külön-külön cikket szenteltünk, itt csak kiegészítésképp arra a kérdésre szeretnénk válaszolni, hogy örök életünk sorsa mikor dől el. Az igazi probléma nem a különítélet pillanatára vonatkozik — ez mindenképpen a halál pillanata lesz — hanem arra, hogy vajon örök sorsunk a földi életünkben, vagy a halál pillanatában dől-e el. Más szóval, vajon Isten a különítéletkor csak szentesíti lelkünknek a földi életünkben kialakult állapotát, avagy a halál pillanatában, tehát akkor, amikor már a földi kötelekektől elszakadtunk, amikor az e világi gondokkal már nem kell szembenéznünk, még egyszer állást foglalhatunk Isten mellett vagy Isten ellen, úgyhogy a külön ítélet csak ezt az utolsó állásfoglalásunkat szentesítené.

A HALÁL PILLANATÁBAN TÖRTÉNŐ VÉGLEGES ÁLLÁSFOGLALÁS ELMÉLETE

Újabb egyes teológusok, köztük a magyar Boros László is, feltételezik, hogy halálunk pillanatában egész életünket még revideálhatjuk és csak akkor következne be Isten visszavonhatóan ítélete. Nem kételkedünk abban, hogy ezen teológusokat a legjobb szándék vezeti. Az örök élet mesgyéjén álló ember számára a megtérésnek ezt az utolsó lehetőségét szeretnék biztosítani. Bármennyire is dicséretes ez a törekvés, az em ítélet teológiai nézet sem filozófiailag, sem teológiailag nem igazolható és azonkívül arra vezethet, hogy földi cselekedeteink felelősségének a tudatát gyengíti bennünk.

Az említett teológusok arra hivatkoznak, hogy az ember földi életében sohasem rendelkezik a szellemi lénynek kijáró teljes szabadsággal. A földi életnek testhez és időhöz való kötöttsége, az élet fenntartásával járó küzdelem, a bennünket vonzó ideiglenes értékek lehetlenné teszik, hogy teljes szellemi szabadsággal foglaljunk állást Isten mellett vagy Isten ellen. Csak az utolsó pillanatban leszünk egészen szabadok és Isten kegyetlen lenne, ha nem engedné meg, hogy akkor életünk tökéletlen földi magatartását felül ne vizsgálhassuk és ne helyesbíthessük.

A HALÁL PILLANATA

A halál pillanatát nemcsak klinikailag, hanem teológiailag kell megállapítanunk. Az orvosok állapítsák meg, mikor következik be klinikai szempontból az embernek végérvényes halála — általában az agynak irreversibilis állapotával hozzák kapcsolatba — teológiailag mi akkor beszélünk halálról, amikor valaki Isten akarata szerint végérvényesen befejezte földi pályafutását. Lázár nem volt tetszhalott, kétségtelenül klinikailag is meghalt már, teste rothadása már előrehaladott állapotban volt, — teológiailag nézve a dolgot még nem halt meg végérvényesen, még nem lépte át a földi élet küszöbét, ítélet alá még nem került, mert Isten Krisztus által életre, — mégpedig a földi életre — akarta feltámasztani. A végleges halál pillanatában az ember lelke ugyan teljesebb szellemi tudatra ébred, azonban ez a pillanat a földi élet eseményeinek, a földi élet folyásának a határán kívül van, azaz mintegy külső határát képezi. Következetelen dolog lenne azt mondani, hogy az ember akkor éri el emberi élete szellemi teljességét, amikor emberi élete már megszűnt. A testtől megvált léleknek

megvan ugyan a maga szellemi élete — aquinoi Szent Tamás az angyalok szellemi életéhez hasonlítja — azonban ez az élet a test eltámaszásaig nem mondható igazi emberi életnek, mert a test is hozzátartozik az emberi élet teljességéhez.

BÖLCSELETI MEGÍTÉLÉS

Akik azt hiszik, hogy a lélek csak a testtől való megválás után tud igazi szellemi öntudatra ébredni, és teljes értékű döntést hozni, azok visszaesnek a platonizmus hibájába. A platonizmus szerint a test inkább a lélek börtöne, mintsem természetes kiegészítő része. E felfogás szerint a testhez való kötöttség a szellemi tevékenységet gátolja, szabad döntésünket hátráltatja. Az igazság viszont az, hogy az ember testből és lélekből áll, mindkettő hozzátartozik az emberi természet lényegéhez. Még szellemi ismereteinket is a test organikus ismereteinek a segítségével szerezjük meg. Sajátos emberi életünk ép a szellemi léleknek a testtel való dinamikus egységében bontakozik ki. Sajátos emberi életünkhöz az is hozzá tartozik, hogy végső célunkra, Istenre vonatkozóan, a testtel való egységünkben kell állást foglalnunk és nem akkor, amikor testünk sajátos tevékenységeit már nem is fejtheti ki. A helyes döntés erkölcsi nagysága épp abban nyilvánul meg, hogy a földi élet kellős közepén kell helyesen döntenünk, érdemet szerezni, akkor tehát, amikor a földi élet mulandó értékei még vonzanak, és nem akkor, amikor ezek az értékek számunkra elvesztették fontosságukat.

TEOLÓGIAI MEGVILÁGÍTÁS

Bármilyen legyen ezen új elméletnek bölcseleti értéke, annyi bizonyos, hogy a Szentírás tanításával nem támasztható alá. Szent János evangéliuma nem egyszer rámutat arra, hogy örök sorsunk földi életünktől függ. „Isten nem azért küldte Fiát a világba, hogy elítélje a világot, hanem hogy üdvözüljön általa a világ. Aki hisz benne, azt nem itéli el, de aki nem hisz, azt már elítélte, mert nem hitt Isten egyszülött Fiában” (Jn 3,17–18). A földi élet hitéről van itt szó. Minden földi cselekedetünk bizonyos mértékben eldönti örök sorsunkat, s nem tudhatjuk, mikor dől el végleg, mert nem tudjuk, melyik földi cselekedetünk lesz az utolsó. Krisztus azokra utalva, akiket Pilátus megöletett, azt mondotta: „Azt gondoljátok, hogy ezek a galileaiak bűnösek voltak a többi galileainál, hogy így jártak? Nem. De azt mondom nektek: Ha meg nem tértek, éppen úgy elvesztek mindnyájan” (Lk 13,2–3). Az a tény tehát, hogy ezek a galileaiak meghaltak, nem jelenti szükségképpen, hogy bűnösek voltak mint a többiek, de örök sorsukat a haláluk mindenesetre megpecsételte. A Szentírásban nincsen semmi sem, ami a halál pillanatában való megtérést sejteti engedné. Ellenkezőleg, az éberségre vonatkozó figyelmeztetések inkább az ellenkezőt tételezik fel. Ezek az intelmek, ha elsősorban Urunk végső eljövételére is vonatkoznak, a dolog természeténél fogva egyéni halálunk pillanatára is vonatkoztathatók, mert mindenképpen a földi élet megszakításától és nem újabb emberi döntésünktől teszük függővé örök

sorsunkat. „Az Emberfiának eljövetelekor úgy lesz, mint Noé napjaiban történt. A vízözön előtti napokban ettek-ittak, nősültek és férjhez mentek mindaddig a napig, amíg Noé be nem ment a bárkába, és nem kaptak észbe, amíg el nem jött a vízözön s el nem sodorta valamennyit. Ugyanígy lesz az Emberfiának eljövetele is. Akkor ketten lesznek a mezőn: az egyiket felveszik, a másikat ott hagyják. Virrasszatok tehát, mert nem tudjátok, mely napon jön el Uratok” (Mt 24, 37–42). S a Jelenések könyve a

szárdeszi egyház vezetőjéhez e szavakat intézi: „Ha nem virrasszasz, mint a tolvaj jövőre hozzád és nem fogod tudni, mely órában érkezem” (Jel 3, 3). Mindezek a figyelmeztetések erejüket veszítenék, ha azzal vigasztalhatnánk magunkat, hogy Krisztus Urunk egyéni vagy világvégi eljövetelekor egész életünket még helyesbíthetjük és az örök élet kapujában más döntést hozhatunk.

Ennek ellenére a halál pillanatában történő végleges állásfoglalás elmélete nem nevezhető eretnek nézetnek, mert hitünk egyik dogmáját sem tagadja. Inkább jóakarató kísérletnek minősítendő, amelynek azonban sem bölcseleti, sem teológiai alapja nincsen.

II. János Pál pápa Afrikában

Az 50 millió katolikust számláló „Fekete Földrészt” május elején látogatja meg a Szentatya: Zaire, Kongó, Kénia, Ghana és az Elefántcsont-Part államokat. — „Úgy jövök közetek, mint a Remény embere”, mondotta Zairéban, útja első állomásán. — Püspököket szentelt, gyermekeket keresztelt és bérmált, templomokat szentelt és lepratelepet látogatott meg. Tárgyalt államelnökökkel, protestáns főpásztorokkal és muzulmán vezetőkkel. Milliók vették körül, sokszor olyan spontán lelkesedéssel, hogy a nagy tumultusban a tömeg halálra gázolt embereket.

Ami a legnagyobb élménye volt a pápának, az afrikai hívek „közvetlensége, spontán örülnitudása”. Meztelen kis csecsemőt nyújtottak feléje, a pápa kezébe vette, megcsókolta; törzsfőnöki fejedelmet ajándékoztak neki majombőrből, máshol meg egy élő kecskét...

Fárasztó út volt ebben a trópusi hőségben és embertolongásban, de talán a

A pápa a vallásüldözés ellen

II. János Pál pápa az UNO Emberi Jogok Deklarációjának 30. évfordulóján üzenetet küldött Waldheimnek, az UNO főtitkárának. Ebből idézzük:

„Ünnepélyesen követelem, hogy mindenhol és mindenki tisztelje az emberek és népek vallásszabadságát!

Sokan abban a hitben vannak, hogy Nagy Konstantin császárral (315. p. Chr.) véget értek a keresztényüldözések. A tény ezzel szemben az hogy ma méreteiben sokkal nagyobb boszorkányüldözés folyik a világon, annak ellenére, hogy szinte minden állam alkotmánya biztosítja az emberi jogokat, köztük a vallásszabadságot.

Nap-nap után értesülünk arról, hogy hívőket letartóztatnak és megölnék, papokat és misszionáriusokat megkínóznak és meggyilkolnak.

Csak legutóbb ért hozzánk a megrázó hír, hogy a 70-es évekig még virágzó, 60.000 katolikus hívőt számláló Kambodzsi Egyházat azóta borzalmas módon szinte teljesen kiirtották. — Is az az érthetetlen, hogy keresztény testvéreink gyötrelmes sorsa a világ különböző helyein, hidegen hagyja a többi testvért, nem is beszélve a nagy nyilvánosságról, hivatalos állami, sőt sokszor egyházi szervekről.”

Hallgasd meg, fiam, a mester parancsait, és nyisd meg szíved ajtaját, fogadd készségesen a jószág atya intéseit és tetteikkel teljesítsd, hogy az engedelmség munkájával visszatérj ahhoz, akitől az engedetlenség tunyasága által elszakadtál.

Szent Benedek: „Regula“-jának első mondata

legszükségesebbek egyike volt azok közül, amiket II. János Pál pápa tervbe vett.

Önkritika vagy taktika?

A keleti blokk összes államaiban, így Magyarországon is, ahol az ifjúság vallásos nevelése és gondozása tilos, buzgó papok vagy világiak vezetésével a komolyabb hitéletre törekvő katolikus, de protestáns és ortodox fiatalok is, ún. „báziscsoportokat” alakítottak, amelyeket a rendszer s így a befolyása alatt álló „hivatalos” egyházi vezetés elítél és hevesen üldöz. Emlekszünk rá, hogy Lékai primás, még 1977 tavaszán VI. Pál pápánál tett „ad limina” látogatásán olyan negatív véleményt mondott a „gombamódra elburjánzott” magyar báziscsoportokról, hogy a pápa is elítélőleg nyilatkozott róluk. Ugyancsak Lékai primás az 1977 decemberi magyar püspöki konferencián egyenesen „szektásoknak” bélyegezte a báziscsoportokban résztvevő fiatalokat (számukat kb. ötezerre becsülik).

Annál feltűnőbb, hogy az idei, március 13-án Budapesten tartott püspöki konferencián Cserháti József, a konferencia titkára védelmébe vette (először!) a magyar báziscsoportokat. Cserháti a plénum felé többek közt a következőket mondotta: „Mn sokan vannak olyanok, mindenek előtt fiatal emberek, akik a Szentlélektől indítva, karizmatikus lelki adottságaikat, ezeket a közösségeket építő kegyelmi adományukat, közösségükön belül szeretnék kivirágoztatni... Ezeknek a fiatal embereknek jogot kell adni arra, hogy az Egyházban otthonra találjanak... Az embereknek ugyanis egyre nagyobb a vágyuk és törekvésük arra, hogy az elzárkózott, tartózkodó, intézményes és nehézkes lelkipásztori keretből kimeneküljenek”.

Ennél félreérthetlenebbül nem lehetne elmarasztalni a jelenlegi magyar lelkipásztori gyakorlatot.

Cserháti József pécsi püspöknek nem ez az első önértékes megnyilatkozása. Nemrégiben — ahogy arról hírt adtunk — a lengyel püspökök bátor hangjára emlékeztetve, követelte a magyar katolikusok számára a többi állampolgárokkal egyenlő teljes egyenjogúságot. Arra hivatkozott, hogy őket, akik munkájukkal becsülettel hozzájárultak a nagyobb jólét megteremtéséhez, megilletik a legegységesebb lelkiismereti szabadság-jogok.

Ez a váratlan fordulat azért is érdekes, hiszen éppen Cserháti volt az, aki annak idején, a hirhedt berlini nemzetközi békepapikonferencián, még azt hangoztatta, hogy a magyar katolikusok megtalálták helyüket a „szocializmusban” és a magyar katolikus multtról, annak a két világháború közötti nagy képviselőiről csak súlyosan elítélő szavakkal beszélt. — Tempora mutantur... H. F.

KÖZI HORVÁTH JÓZSEF:

Egyházüldözés törvényes alapon

Az ötvenhatos népfölkelésnek szovjeterővel történt vérbefojtása a vallásszabadság megszűnését és az egyházi önkormányzat újrakezdődő gúzsbakötését jelentette. Az orosz páncélosok védelme alatt Budapestre visszalopakodó Kádár-klika folytatta a Rákosi-korszak ellenséges egyházpolitikáját azzal a különbséggel mégis, hogy annak nyílt erőszakát törvények és törvényerejű rendeletek hosszú sorával igyekezett legalizálni.

AZ ÁLLAM ÉS EGYHÁZ SZÉTVALASZTÁSA KOMMUNISTA MÓDON

Ezeknek a cinikus képmutatással megfogalmazott intézkedéseknek — a maga nemében — viasos remekműve „A Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1957. évi törvényerejű rendelete az egyes egyházi állások betöltéséhez szükséges állami hozzájárulásról”.

A törvényerejű rendelet bevezető soraiban az alkotmány 54. §-ára hivatkozik, amely kimondja, hogy „a lelkiismereti szabadság biztosítása érdekében a Magyar Népköztársaság az egyházat különválasztja az államtól”.

De — így folytatódik a szöveg — „szükség van azonban az egyházi kinevezéseknél az állami szuverénitás érvényesítése végett az állami érdekek biztosítására”. Majd felsorolja mindazokat az állásokat, — katolikus, protestáns és zsidó vonatkozásban egyaránt — amelyeknek a betöltéséhez az elnöki tanácsnak, illetőleg a művelődésügyi miniszternek előzetes hozzájárulása szükséges. Ezt az előzetes hozzájárulást nemcsak a kinevezéseknél, hanem az áthelyezéseknél és az elmozdításoknál is ki kell kérni.

A rendelet részletes áttanulmányozása után kitűnik, hogy a kommunista és ateista diktatúra alatt szenvedő Magyarországon jelenleg egyetlen olyan valamirevaló egyházi jellegű, papok, lelkészek vagy világiak által betöltött állás sincsen, amelynek a betöltése fölött a pápa, illetőleg az arra törvényesen hivatott protestáns és zsidó testületek szabadon határozhatnak.

A rendelet külön súlyt helyez arra, hogy az egyházi adminisztráció intézése és a papi, illetőleg lelkészi utánpótlás nevelése a rezsím szempontjából megfelelő személyek kezében legyen.

CSALÁRD JÁTÉK A HITOKTATÁS KÖRÜL

A „Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány”-nak a vallásoktatás mikéntjéről szóló 21/1957. számú rendelete is megnyugtatóan kezdődik. „A vallásoktatást — jelenti be ünnepélyesen a Kádár-rezsím kormánya — az Alkotmány 54. §-ában foglalt szabad vallásgyakorlás elvének, valamint az állam és az egyházak közötti egyezmények szellemének megfelelően az állampolgárok kizárólagos magánügyének kell tekinteni. Az állampolgárok számára biztosítani kell, hogy az általános iskolákban és általános gimnáziumokban tanuló kiskorú gyermekük a vallásoktatásban részt vehessen, vagy részt ne vehessen”.

Ezután a nagylelkűen hangzó bevezetés után következnek a megszorítások:

a) „A vallásoktatásra való beiratkozáshoz a szülőnek, illetőleg gyámnak beleegyezését” az iskola igazgatósága által meghatározott helyen és időben személyesen kell igazolnia, ami az illető számára valóságos vesszőfutást jelent. A megadott helyen és időben ugyanis az igazgató, a tanácselnök és a párttitkár várja, akik megmagyarázzák neki, hogy milyen előnyöktől esik el és milyen károk érhetik, ha el nem áll a szándékától.

b) „A vallásórákat... a kötelező tanítási időn kívül, a tanítási órák előtt, vagy után heti két órai időtartamban lehet megtartani”, ami bizony nem növeli a gyerekek lelkesedését a hittanóra után.

c) „Vallásoktatásra, valamint annak az egyházak által történő ellenőrzésére csak az egyházak által megbízott, képesítéssel rendelkező és a megyei (fővárosi, megyei jogú városi) tanács vb. művelődési osztályának hozzájárulásával rendelkező személyek jogosultak”. Ami azt jelenti, hogy kommunista és ateista állami szervek döntenek el, hogy ki taníthat hittant.

Ilyen körülmények között nem lehet csodálkozni azon, hogy az iskolai hitoktatás a fővárosban és a nagyobb vidéki gócpontokban már majdnem teljesen megszűnt és a falvakban is évről-évre csökken a vallásoktatásra beiratott gyerekek száma.

Az iskolai hitoktatás korlátozásán túlmenően az ifjúság templomi hitoktatását is szűk keretek közé szorították és még azt is megtiltották, hogy a hitoktatók előadásait képekkel vagy filmekkel illusztrálják és hallgatóságuknak kérdéseket tegyenek fel.

Léka bíboros abban reménykedett, hogy a rezsimmal szembeni megalkuvó politikájával legalább ezen a téren sikerül javulást elérnie. Az elért aprócska eredmények — sajnos — egyáltalán nincsenek arányban azzal a propaganda-szolgálattal, amelyet a magyar katolikus egyház feje behódolásával, odahaza éppen úgy, mint külföldön, a Kádár-klikknek tett.

A MINDENHATÓ ÁLLAMI EGYHÁZÜGYI HIVATAL

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa 1959. évi 25. számú törvényerejű rendeletével felállította az Állami Egyházügyi Hivatalt. A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány

pedig 33/1959. számú rendeletével körvonalazta az ÁEH hatáskörét.

A rendelet szerint az ÁEH főbb feladatai:

a) „Az egyházi vonatkozású jogszabályok előkészítése és azok végrehajtásának biztosítása”.

b) „Az egyházakkal és vallásfelekezettel kötött egyezmények és megállapodások végrehajtása”.

c) „A lelkiismereti szabadsággal és a vallás szabad gyakorlásának biztosításával összefüggő kérdések intézése, az egyházi funkciók zavartalan menetének biztosítása”.

Olyan tetszés szerint magyarázható és tágítható gumi-paragrafusok ezek, amelyekbe minden személyi és dologi természetű egyházi probléma belefér.

Az ÁEH él is ezzel a lehetőséggel.

Szomorú tény, hogy az egyházmegyék és egyházkerületek egykori önkormányzatából már alig van valami, az is csak látszólag, érvényben. A püspökségek az ÁEH végrehajtószervei lettek. Az ÁEH államtitkári rangban lévő elnöke úgy rendel magához raportra a püspököket, mintha alattvalói lennének. A püspöki irodában működő békepapok egyike, az ircaigazgató vagy a titkár hetenként köteles jelentést tenni a kommunista megyei egyházügyi előadónak, akinek az előzetes tudta és beleegyezése nélkül még írógéppel sokszorosított és csak a lelkipásztorkodó papoknak szánt közleményeket sem szabad szétküldeni a püspöki irodából.

Az ÁEH megyei megbízottai különösen azokat a papokat tartják nyilván, akik a gyerekekkel és az ifjúsággal a templom kivül is foglalkozni próbálnak.

Sajnos, ezek a buzgó lelkipásztorok még egyházi eljáróiktól sem kapnak védelmet. „Minek teszed, ha egyszer nem szabad!” — mondta egyiküknek püspöke. „Mert ezért lettem pap!” — válaszolta a fiatal káplán.

Örvendés dolog, hogy az ifjú papi nemzedékben nem kicsi azoknak a száma, akik ilyen „véresen” komolyan veszik a hivatásukat. Történik ez annak ellenére, hogy az ÁEH abba is beleszó, hogy kit vehetnek fel a püspökök a papnevelő-intézetbe, kit szentelhetnek pappá és közülök ki kaphat lelkészi működési engedélyt. Arról nem is beszélve, hogy az ilyen helytálló katolikus papnak vagy protestáns lelkésznek eleve le kell mondania arról, hogy magasabb beosztást vagy nagyobb plébániát kapjon.

A szabadságharcnak orosz fegyverekkel történt leverése óta eltelt negyedszázad orosz egyházi pereinek majdnem mindegyikén olyan katolikus papok és protestáns lelkészek — és világi munkatársaik — ültek a vádlottak padján, akik fiatalokként mertek foglalkozni. A büntény, amelyért hosszabb-rövidebb börtönbüntetésre ítélték őket, minden esetben összekülvésre való előkészítés volt, ami a valóságban abból állott, hogy vallásos jellegű könyveket adtak a fiataloknak és elolvasásuk után azok tartalmáról beszélgetést folytattak velük.

AZ ÚJ TÁRSADALMI ÜNNEPSÉGEK

A hivatalosan ateista — istentelen — állam, illetőleg az államot totálisan kézbentartó Kommunista Párt, szovjetmintára, nálunk is rendszeresítette „az új társadalmi ünnepek”-et azzal a kifejezett céllal, hogy általuk kiküszöbölje és helyettesítse „az élet nagy állomásait” az egyházi szertartásokat.

A kommunista pótvallás liturgiája szerint a keresztes helyét a „névadó ünnep”, a bérmlás, illetőleg a konfirmáció helyét a „kisdobosavatás” vagy a „nagykorúsítási ünnep” foglalja el. A pap nélkül végzendő temetésnél pedig a hozzátartozók választhatnak, hogy a temetési vállalatnál található világi búcsúztatók közül kit akarnak felkérni a gyászbeszéd elmondására.

Az állam és a párt anyagi kedvezményekkel is igyekszik megkedveltetni ezeket a kifejezetten egyházzellenes szándékkal propagált családi ünnepeket. Népszerűvé azonban mindmáig nem tudták tenni őket. Az állam és a párt közvetlen hatáskörébe tartozó társadalmi rétegek azonban nem térhetnek ki a kényszerítő formában jelentkező ajánlat elől. Párttagok, állami és közületi alkalmazottak, különösen pedig a pedagógusok számára kötelező parancs hogy magánéletük eseményeivel is szocialista példát adjanak a népnek.

Közülök régebben azok, akik a vallásukat valóban komolyan veszik, úgy oldották meg ezt a lelkiismereti problémát, hogy a kommunista esküvő vagy keresztes után felkerestek valahol, a lakóhelyüktől messze egy ismerős papot, aki zárt ajtó mögött megeskette az új párt vagy megkeresztelte az újszülöttet.

Ma már ez se lehetséges. A papok ugyanis parancsot kaptak, hogy a titkos egyházi ténykedéseket is jelenteniük kell felettes hatóságoknak. És ez elől ma már egyikük sem mer kitérni, mert időközönként beugrató ügynökök keresik fel a rezsím szempontjából gyanús lelkészeket és próbálják őket rávenni arra, néha álszentkedő farizeizmussal és sűrű könnyezéssel, hogy vállalják el a kért titkos egyházi funkciókat.

Ilyen a hétköznapi gyakorlatában az alkotmányban biztosított lelkiismereti és vallásszabadság. És az állam és egyház között egyre fejlődő jóviszony, amelyről ünnepi alkalmakkor a kommunista rezsím feje, Kádár János és Léka László, a magyar katolikus egyház bíboros-prímása olyan szép szavakkal szokott beszélni.

Az idő egy nagy folyó, amely kibánja kebeléből a gázt és csak azt tartja meg az örökkévalóságnak, ami megérdemli az örökkévalóságot.

Kármán József: A nemzet csinosodása, 1794.

SKULTÉTY CSABA:

Főpapi őrségváltás Erdélyben

MARTON ÁRON
erdélyi püspök nyugalomba vonult,
utódja JAKAB ANTAL

Ez a főpapi őrségváltás kimagasló esemény a romániai katolikusok és ezzel az erdélyi magyarság életében. Márton Áronnak a gyulafehérvári püspöki székből való visszavonulása egy egész korszak mérföldköve, olyan évtizedeké, amelyekben az ő neve, az ő hitvalló vértanúsága fémjelte híveinek egyházukhoz és hitükhöz való hűségét.

Korunkban kevés püspököt övez olyan tisztelet, mint Erdélyben és Erdélyen kívül is, Márton Áront. 1896-ban született Csíkszentdomonkoson, parasztszülők gyermekeként. A csíkszeredai katolikus főgimnáziumban érettségizett, hadnagyként szolgált az első világháború harcterein, majd gyulafehérvári hittudományi tanulmányainak elvégzése után Gyergyószentmiklóson kezdte káplánként egyházi pályáját. Püspöki levéltáros, majd püspöki titkár lett, így fiatalon Rómát is megjárta. Kolozsvár plébánosává, utána a ko'ozsdobokai kerület főesperesévé választották. Vorbuchner Adolf püspök betegeskedése alatt Erdély apostoli kormányzója lett. XI. Pius pápa 1938 karácsonján nevezte ki Erdély püspökévé — ekkor mindössze 32 éves volt. 1939 februárjában a kolozsvári Szent Mihály templomban a püspökszentelésen kihirdetett pápai bulla kiemelte — idézünk —: „Reád bízom az erdélyi egyház kormányzását mindazon jogokkal és kiváltságokkal, terhekkel és köteleességekkel, amelyek a pásztori hivatallal járnak”. XI. Piusnak ezek a szavai a második világháború után kapták igazi értelmüket.

A háború alatt, Erdély kettéosztottsága éveiben végig Gyulafehérváron maradt. A szovjet csapatok nyomában létesült kommunista uralom nem sokáig tűrtte Márton Áron főpapi működését: 1949 júniusában letartóztatták és oly súlyosan megkínózták, hogy elterjedt halálának a híre. Hat évig volt börtönben, további, mintegy tíz esztendeig a világtól teljesen elzártan, háziőrizetben tartották, amelyen csak fokozatosan lazítottak. Így 1968-ban eseményszámba ment, hogy Márton Áron bérmlás céljából első ízben hagyhatta el püspöki székvárosát.

A bukaresti kormány, hosszas halogatás és taktika után, 1970-ben két ízben is kiengedte Rómába a püspöki szinódusra. VI. Pál pápa Márton Áront mindkét alkalommal magánkihallgatáson fogadta. Külföldre azóta sem utazhatott. A püspökök nem-kötelező nyugdíjkorára a betöltött 75. esztendő: Márton Áron augusztusban lesz 84 éves, főpapi teendőit tehát, gyenge egészségi állapota ellenére, a Szentszék bizalmából mostanáig el látta, nemcsak a szorosabban vett erdélyi, hanem a betöltetlen szatmári, nagyváradi és temesvári egyházmegye élén is.

Utódja, J a k a b A n t a l, 1971 óta működött segédpüspökként, mint koadjutor, Márton Áron mellett, automatikus utódlási joggal. Jakab Antal is törzsozós székely, ő is Csík megyében, Kilyénfalván született, 1909-ben. 1934-ben szentelték pappá. A román kommunista államhatalom Jakab Antalt is meghurcolta: 14 esztendőt töltött börtönben.

A személyi változást, Márton Áron nyugdíjkerelmének II. János Pál pápa által történt elfogadását összefüggésbe hozzák Poggi vatikáni érsek márciusi romániai útjával, amelynek során Gyulafehérváron, Temesváron és a moldvai lasi-ban járt.

KISBARÁTI GYULA:

Világválság és az Istenanya (4)

Mária-jelenések és a mariológia

A Második Vatikáni Zsinat rendezte el végső fokon a hagyományos mariológia eddig még tisztázatlan problémáit. Hála a Mária-korszak nagy látnokainak, stigmatizáltjainak: ők teremtették meg működésükkel a kegyelmi alapjait a nyitott kérdések zsinati (hivatalos egyházi) rendezésének. A jelenések tartalmi vizsgálata és elemzése adott tárgyi és történeti alapot a mariológia új problémáinak teljesebb kifejtéséhez és zsinati megfogalmazásához.

A II. Vaticanum atyái a Szűz Anyát az Egyház Anyjává proklamálták. Mindez a Mária-jelenések korszakában történt, egy karizmatikus korszakban, a rendkívüli sokaságú s az ingyen adott kegyelmek (gratie gratis datas) korszakában.

A Szent Szűz az isteni kreativitásból azt a teljességet kapta, amit a téren és időn túliság Urától egyáltalában kapni lehet. Ebből a kegyelmi teljességéből sugall és ad nekünk Mária, a nála 60 nemzedékkel később élőknek személyes, sajátos Isten-élményt és örömet az állandó Isten-szolgálatban. Megosztottságunkban, szétdarabolásunkban **O i n t e g r á l**. Értelenségünk és rossz ízlésünk középszerűségének helyébe érte'emet, igényt, reményt és eredményt könyörög belénk, az evangéliumi kreativitás hitét adja. Az elmúlt másfélszázadon keresztül összekötő láncként húzódik a Gondviseléstől megfogalmazott Mária-tanítás, amely változatlan tartalommal jelenik meg a különböző kegyhelyeken. Miről szól mindegyik üzenet? Tartsunk bűnbánatot, imádkozzuk a szentolvasót, imádjuk Krisztust az Oltáriszentségben és legyen valósággá a papi életszentség.

A MARIAOLÓGIA ÚJ FELADATAI

VI. Pál pápa előterjesztése a Cultus Marialisról ugyancsak hosszú távra fogadja be és építi be az egyházi gyakorlatba az istenanyai útmutatásokat, tanításokat és figyelemzeteit. Ezeknek az istenanyai kijelentéseknek a valóságát a Mária-évszázad legnagyobb megnyilatkozásai, jelenései igazolják.

Tudvalevő, hogy a Mária-korszak az idők folyamán, a jelenések számának feltűnő növekedésével, olyan újszerű, mondhatnók transcendens folyamatokat kapcsolt a történelembe, amelyek a valóság erejével hatottak nemcsak a jelenlévő jelenség-tanuk százazreire, hanem új felhajtó erőket is kapcsoltak be az elernyedő és hitközönyös modern korszak lelki vérkeringésébe. A mariológia számára a korunkbeli jelenések által tehát szükségképpen olyan új problémák merültek fel, amelyek egyúttal új kutatási feladatokat is igényeltek (a Mária-korszak jelenéseinek tipológiai rendszerezése, a jelenés-folyamatok történeti hátterének megvilágítása, a mariológia egész komplexumának átfogalmazása stb.). A jelen egyháza, éppen a világszűzavar közepett rászorult Isten segítségére. És ez a segítség igen hatásosan abban mutatkozik, hogy Isten időszerűnek és elérkezettnek látta és meg is engedte a Mária-jelenések korszakának beköszöntését.

AZ ÚJRA „FELFEDEZETT” MÁRIA

A Mária-jelenések jelentősége nem lehet többé vitás azok előtt sem, akik eddig bennük az üdvörtörténet végső szakaszainak intő szavát és tanítását nem akarták meghallani, tudomásul venni. Nem lehet

vitás az sem, hogy a Mária-korszak transcendens vonatkozásait összességükben és az evangéliummal való összecsengésükben kell beilleszteni az egyháztörténet és az emberiség modern korának fejezeteibe. Annál is inkább, mert a Szentlélek Isten, aki a történelemben előrelátóan működik, nem ok nélkül tette ki az Ő jegyesének, a Szűz Anyának földi tevékenységét, e tevékenységnek színhelyeit és a világban egyre sokosodó állomásait. A kitüntetés ténye abban is megmutatkozott, hogy ennek az évszázadnak két nagy zsinata foglalkozott egymás után a Szűzanya nagy jelenéseiben foglalt igazságtartalmak alázatos elismerésével és meghirdetésével. Különösen a II. Vatikáni zsinat nagyon konkrét tanítása már azokra a transcendens tapasztalatokra támaszkodik, amelyek a Mária-jelenésekben a Szűz Anya földi működése óta világszerte megnyilvánultak. Ezek által — mondhatjuk — a zsinat újra felfedezte Máriát és az egyházi életben belül, a papság és a hívek millióinak életében egy örömdetes „restaurációs” folyamatot is e'indított. S ezt a megújodást az emberiség vígasztalására és megmentésére csakugyan Jézus, Mária szívének szeretete hívta életre... És ők éltetik is — a világ végezetéig.

*

A tipologizált jelenések csak példázák azt a belső folyamatot, amit a jelenések sora kimond. Labouré Katalin látomásakor (1830) még senki sem sejtette, hogy ezzel indul meg az emberi üdvörtörténetnek új fejezete: a **M Á R I A - k o r s z a k é**.

Az üdvösségtörténelemben — a prófétaiktól kezdve napjainkig — különböző szakok voltak. Az első szakasz volt a megváltás meghirdetése. „Jönni fog a Megváltó”. Ábrahámtól jó néhány ezer évig tartott ez a várakozás.

A második szakaszban fellép a Szűz Anya, mint Istenzülő. Mária része lesz az üdvösségtörténet végrehajtásának. Megalakul az Egyház. Mária az Egyház Anyja.

MÁRIA SZEREPE A MODERN VILÁGBAN

Teljes világossággal 150 évre visszamenőleg nyilvánul meg Mária tulajdonképpen funkciója a modern világban. Megbízatást kapott a Szentháromságtól és transcendens nézőpontból az Egyházban is Ő veszi kézbe a hírtörítés misztérióját. Megbénult az Egyház missziója? Ellankadt az igehirdetés? Formalizmus következett? — E hibák és mulasztások korrigálására jön közénk a Szűzanya, hogy új lendületet adjon az igehirdetésnek.

Az Egyház spirituális ideje a közép-korral lezárul. A reneszánsz-szal emberközpontúvá lesz a világszemlélet. Amilyen mértékben a reneszánsz törödni kezdett az emberrel, ugyanolyan mértékben fordult el az Istentől.

*

Minden jelenés a Szent Szűz és az Ő isteni Fia névjegye a mai világban. A jelenések zarándokhelyek is.

A zarándokhelyek, egy híres politikus kifejtése szerint a földkerekség igazi fővárosai; földrajzilag azonban alig ismert helységek, amelyeket csak a 25 ezres léptékű turista-térképek jeleznek, mégis az embereink mai legnagyobb kérdésköréit ölelik fel. Az egyszerű emberek tudata pedig úgy fogja fel eze-

ket a a helyeket, mint ahol a mennyország lehajol a földre.

A jelenések esetében a csodáknak nem az az elsőrendű szerepük, hogy a csodavárók bajain, nyomorúságán gyorsan segítsen. Elsődleges szerepük az, hogy a kiválasztottak küldetését, autenticitását igazolják, erősítsék, bármilyen jelentéktelen személyek, gyermekek, kol-dusok, tanulatlanok legyenek is azok. A kiválasztottak illetékességének legbiztosabb példája a Jordán vízében álló s akkor még ismeretlen Jézus, akinek illetékességét csodás szavakkal és jelekkel maga a Szentlélek Isten így jelölte meg a sokezer keresztkelő jelenlétében: „Ez az én szerelmes fiam, aki-ben nekem kedvem telik. Őt hallgassátok”. Maga Jézus sem tekintette elsőrendű feladatának és tennivalójának, hogy akár szemkápráztató, akár megrendülést keltő csodákkal vezesse Istenhez és állítsa a megváltás ügye mellé a zsidóságot. Azon kívül, hogy isteni szíve szánakozással fordult egyesek nyomorúsága felé s azokat igaz hitük miatt a gyógyulás egyéni csodájában részesítette, kol'ektív csodát csak a kánaai menyegzőn s a kenyérszaporítás alkalmával hajtott végre. Az utóbbit kifejezetten azért, mert megszánta a naphosszat túrelmesen hallgató és megéhezett sereget. A kánaai menyegzőn pedig talán azért szaporította meg a bort, hogy fevidítsa szegénysorsú barátait és eleget tegyen édesanyja szorongató kérésének, aki fájlalta volna, ha a kánaiak boldogsága hiányt szenved az Isteni Mindenhatóság jelenlétében. Egyébként megjegyzendő, hogy a kánaai menyegző „derűs story”-ja nemcsak a pályakezdő Jézus első nyilvános csodatétele, hanem első szereplése az üdvörtörténet két nagy szereplőjének: a Megváltó Jézusnak és

Anyjának, kiknek együttműködése nem korlátozódik az Üdvözítő földi tevékenységére, hanem folytatódik az egyház két-ezer éves léte alatt az egyháztörténelemben, folytatódik a transcendens világban és újból látható formákat ölt a Mária-jelenések korának jelenkori be-köszöntésével, amely Szűzanyánk kegyelmi-közvetítői főszerepét helyezte elő-térbe a jelenésekben leadott nagyjelen-tőségű üzenetei által.

MÁRIA KÜLDETÉSÉNEK ÉRTELME

Jézus maga alkotta példabeszédeivel, az é'téből vett hasonlataival erkölcsi tanítást nyújt, a hitigazságok ismeretére tanít. Ezek összegeződéséből keletkezett a krisztusi ideológia és mindenkorai megfogalmazásából a keresztény képzőmű-vészet és irodalom. Ezért egyetemes a krisztusi tanítás. Mindezekből alakította ki a keresztény kultúra egyetemes érvényű alapjait.

Mária ezzel szemben azzal a célkitű-zéssel küldetett, hogy a romlásnak indult civilizációt és az abban élő embe-riséget megmentse, mivelhogy a tömegek jelentékeny része már elfordult nemcsak az isteni Mester erkölcsi tanításaitól, hanem annak kulturális értékeitől is. Ebben domborodik ki a Szűz Anya kü-de-tésének minden jelenést összefogó ér-telme és enunciacióinak segítő, ember-mentő jel'ege.

Az antikrisztusi tendenciák már száza-dokkal előttünk bomlasztani kezdték kul-túránk egyetemes egységét. A bomlást, az emberi nemet fenyegető tragédiát megakadályozandó, vált szükségessé az értünk könyörgő Istenanya enunciaciója, meg'térésre, bűnbánatra intő figyelme-zetése, hogy megmentse az emberi civi-lizációt és kultúrát.

Korunk szellemi-erkö'csi káoszából Má-ria az evangélium világába emel vissza bennünket. Egyre inkább új szerepkör-ben válik ismertté, hogy a szociális ir-galmatlanság korában erősítse a virrasztókat, az Istenhez könyörgőket, ébressze az alvókat és megmentse a bűnösöket.

Húsvéti szertartás – pártellenőrzéssel

Húsvétkor német laptudósítók egy csoportja meglátogatta a régi „Szent Oroszország” egyik leghíresebb zarándokhelyét, a Moszkvától északnyugatra fekvő Zagorszkát, ezt a régi kolostorvárost. Hat temploma közül leghíresebb a 15. sz.-ból való „Mária Mennybemenetele katedrális”. A német újságírók beszámoltak, hogyan folyik itt a nagyszombati éjjeli liturgia. A bejáratoknál egyenruhás és civil rendőrök „ellenőrzik” a résztvevőket s főleg a fiatalabbak közül emelnek ki sűrűn egyeseket, akik nem vehetnek részt a szertartáson. A zarándokok lehetnek vagy két-ezren, nem számítva a külföldi látogatókat, akiknek a szentélyben jut előkelő hely. Legjobb helyen egy francia- és egy finn televíziós csoport helyezkedik el. Az ikonostáz, a feltámadt Krisztus képével, fényárban úszik. Szép, nagyszakállú archimandriták aranybrokát palástokban és tunikákban. Egy 50 tagú férfikórus zúgja a megrendítően szép, ősi dallamokat. A feltámadási mise a szertartásokkal együtt négy óra hosszat, éjfélig tart.

Csak egy a nagyon szomorú: az egész láthatóan n e m a hívőknek szól. Őket a „rendezés” legszívesebben a háttérbe szorítaná, ha az áhitat spontán ki nem törne a zarándokokból. A szertartás inkább idegenforgalmi- és propaganda célból megengedett „show”-nak tetszik, amiben a szerzeteseknek is részt kell venniük. Az „appartcsikok” rendezik és irányítják ezt a „színhátékot”: az áldozat a szegény hívő nép, amely 100 km-t tett meg azért, hogy

Zagorszkban élje meg a „feltámadást” és a szerzetesek is, akiknek arca minduntalan elborul a pártrendezőknél a szent liturgiába való beavatkozása miatt. Hogy a televízióknak kedvezzenek, a pulpitusokat liturgikus helyükről áthelyezték a szentély más helyére...

A spontán hit és húsvéti áhitat csak olyankor tölti el és teszi forróvá a szentélyt, amikor a főcelebráns, Archimandrit Hijeronim szavaira: „Krisztosz voszkresz!” (Krisztus feltámadott) a hívők egyöntetűen viszonzózzák: „Viszti voszkresz!” (Valóban feltámadott!) és testvércsókra egymás nyakába borulnak.

Ez a kettősség az „ami annyira bántó és jellemző ezeken a rendszer által irányítva engedélyezett vallásos szertartásokon. A szegény népnek évszázados sorsa volt Oroszországban a robot és ma is az. De régen legalább szabadon élhette a maga vallásos életét. (—)

Az érthetőségről és üres szövegekről

Az érthetőség az írásnak legelső, leggyökeresebb törvénye... A szó magában semmi, hamis pénz, amelynek folyása változó és belső becse nem magában van. Ne szót vegyünk az üllő alá, ne szót kovácsoljunk; dolgot, ne héjt; velőt, ne formát, de valóságot!

Kármán József:

A nemzet csinosodása, 1794

VIDA ISTVÁN:

A társadalmi reformok keresztény építőmestere (2)

NELL-BREUNING NÉZETEI

Mikor 90. születésnapjára rendezett ünneplésén az egyház, a kormány, a szakszervezetek és az egymással szembenálló pártok vezetőemberei szinte kórossá hangolódva méltatták a katolikus szociális tanítás nesztorát, végül szó-lásra emelkedett maga az ünneplő, Nell-Breuning is, hogy megvallja — többek között — a következőket: „Amit tettem, tulajdonképp megtehette volna bármely keresztény hívő, nem csupán egy pap. Sőt, munkásságom túlnyomó részét ugyanígy olyan valaki is elvégezhetné volna, akit meg se kereszteltek, vagy aki egyáltalán nem számít kereszténynek”. Ugyanakkor leszögezte, hogy munkáját mégis mindig papi munkának tekintette, mert krisztusi küldetéséből kifolyólag tartotta kötelességének, hogy az igazságosság és a szabadság időszzerű követelményeit feltárja. Egyébként úgy véli, szavára azért figyelték fel az egyházon kívülállók széles körében is, mert az egy lelkipásztor szava volt.

Mit akart ezzel mondani? Elsősorban azt, hogy a gazdasági és szociális irányelveket, megfogalmazásokat a tudomány tárgyilagos módszerével úgy hozta létre, azokért ugyanúgy szállt sikorra, ahogy bárki más emberfia tehette volna a maga helyén meg is tette. De mint ha azt is mondani akarta volna, hogy a valóban szakszervező vizsgáldás nagyban-egészben azokra a következtetésekre kell jusson, amelyekhez a keresztény társadalomtan segítségével ő jutott. Lássuk csak működése fő témáit! A tőzsde és a részvénytársaság morája. A földjog méltánytalan előnyei. A munkahelyzet gyökeres megváltoztatása. A munka és tőke oldalán állók egyenjogúsága. Közös vezetésben megnyilvánuló üzemi demokrácia. Szakszervezeti kérdés. A kapitalizmus és a szocializmus változásai. Látszólag társadalom-technikai problémák, nincs kö-zük a kereszténységhez. De csak látszólag, mert nem mindegy, mit tart a z e m b e r r ő l, lehetőségeiről és rendeltetéséről, aki velük foglalkozik. Ezért tekinti teológus- és lelkipásztori feladatnak a munkáját Nell-Breuning. Egyetlen humán-vonatkozású elmélet, de gyakorlat se létezhetik bizonyos értékrend híján. Éppen ebben mutatkozik legbiztosabb fundamentumnak a keresztény antropológia.

Felmerül minduntalan a vita, van-e köze az egyháznak a szociális problémákhoz? Nell-Breuning álláspontja evidens: a viszonyok javulása, a struktúrák változása lehetetlen az emberek lelki emelkedése nélkül. De fordítva is igaz: az ember erkölcsi fejlődése lehetetlen, ha a társadalom adott helyzete megghiúsítja, hogy jogos igényeit kielégíthesse és egyéni eg kibontakozhassék. A társadalmi környezet és a mentalitás kölcsönhatásáról van szó, egyik sem hozhat megújulást a másik nélkül. XII. Pius odáig ment a gondolatfűzésben, hogy az egyházat a társadalom éltető-elemének, sőt lelkének nevezte. Nell-Breuning megállapítja, hogy a két pillér, amely az egyházat erre képesítheti, a *justitia* et *caritas socialis*: igazságosság és szeretet minden társas dimenzióban. Am sietve teszi hozzá, hogy ezt az eszményt az egyház tagjainak konkrét magatartása válthatja csupán valóra.

Mennyire felelt meg a hivatalos egyház ennek a követelménynek? Erre csak

őszinte lelkiismeretvizsgálattal, vagy ha tetszik önkritikusan lehet válaszolni. Nell-Breuning szerint gyengén vizsgáztunk, az egyháziak többsége nem törődömségével elidegenítette a dolgozók tömegeit Jézus evangéliumától. A szociális kereszténység úttörőit magukra hagyták, vagy agyonhallgatták. Utóbbira nagyon jellemző Nell-Breuning személyes viselkedése, amelyben megvallja, hogy 84 éves koráig azt hitte, hogy Marx találó elmezése a kapitalista osztálytársadalomról úttörő volt. Ekkor értesült tudós kollégáinak újabb kutatásaiból, hogy a marxi megállapítások részletes pontosságga fellelhetők a 18. és 19. század fordulóján élt katolikus társadalomtudósok írásaiban. Ki felelős eszmék elmerüléséért? — kérdezzük joggal.

Ha igaz, hogy a világszerte irigyelt nyugatnémet szociális állam törvényeiben és intézményeiben a keresztényszociális alapelvek érvényesültek, — ha igaz, hogy nem utolsósorban Nell-Breuning hatására a katolikus társadalomtan főtételei belekerültek még a német szociáldemokrata párt híres godesbergi programjába és a szakszerve-

zeti célkitűzések sorába is, — márpedig a 90. születésnapon elhangzott tanuvalomások ezt állítják —, akkor úgy van, hogy a világ jószándékú fiai komolyabban vették az egyház által meghirdetett irányelveket, mint maguk az egyháziak. Ma már Nell-Breuninghez állt a hivatalos egyház is. Tíz évvel ezelőtt, 80. születésnapján a jubileum rendezése a szociáldemokrata pártra és a liberálisokkal közösen vezetett kormányra hárult. Ezúttal végre „befogadták övét”, a német püspöki kar elnöke úgyszólván főrendezője volt az ünneplésnek, az ő „hajlékában” találtak egy egész ország küldöttei.

Wie sozial ist die Kirche? Mennyire szociális az egyház? — ezt a címet adta egyik könyvének 1972-ben. Amin legközvetlenebbül változtathatunk — szokta mondani —, az a saját házuk-tája. Sürgeti is úton-útonfélen! Ma már tárgyalófélnak ismeri el a pápa a vatikáni civil munkavállalók független szakszervezetét. Példája bizonyára iskolát csinál majd. Azt bizonyosra veszem, hogy a megvesztegethetetlen kritikus Nell-Breuning páter a hír halatára elismerően bólintott.

Felelet és fegyver

László T. László: *Szellemi honvédelem. Katolikus Szemle kiadása, Róma 1980.*

A könyv témája alcíme szerint: katolikus demokrata mozgalmak és az egyházak ellenállása a második világháború idején Magyarországon. Négy nagyobb tanulmányról van szó, lényegileg mindegyik ugyanannak a témának különböző nézőpontból való megvilágítása. A tanulmányok hat folytatásban jelentek meg a Katolikus Szemle 1978 és 1979-es évfolyamában s az általános érdeklődés, amelyet minden felől kiváltak, indokolja könyvalakban való megjelentetésüket. Sőt így áttekinthetőbb az egész témakör s követelőbb merülnek föl a kérdések, amelyekre választ kell adni. Tehát: mit tettek, milyen szerepet vállaltak a magyar történeti egyházak, mindelsőbbben a katolikus egyház, a különféle nemzetiszocialista törekvések ellensúlyozására; mi volt a katolikus sajtó magatartása; a vallásos tömegmozgalmak (KALOT, EMSZO, Soli Deo Gloria, idevéve a Cserkészet is) szerepe; hogyan és milyen céllal alakult meg a Katolikus Szociális Népmozgalom s a belőle sarjadt Keresztény Demokrata Néppárt stb. A szerző által felsorakoztatott s jobbára ismeretlen

vagy agyonhallgatott tények, események perdöntő bizonyítékai a katolikus egyház és társadalom részéről megnyilvánuló, szervezett demokratikus ellenállásnak!

A könyv második fele részletesen ismerteti azt a heroikus embermentési küzdelmet, amit a keresztény egyházak, vezetők és hívek folytattak az 1944 tavaszától, tehát a német megszállással kezdődő és különösen a nyilas uralom alatt zsidóüldözések idején. Mindezeket higgadt tárgyilagosággal, a dokumentumok bizonyító erejére hagyatkozva tárja fel a könyv írója (László T. László a montreáli Concordia University tanára), aki széles körben s főleg a Magyarországon végzett kutatómunkája eredményeiről ad számot. Annál is nagyobb szükség van az ilyen számvetésre, minthogy a politikai elfogultság és rosszindulat éppen a katolikus egyházat próbálja minduntalan azzal elmarasztalni, hogy nem lépett fel kellő eréllyel és hatással a náciizmus kegyetlenkedéseivel szemben. Az e fajta alantas vádaskodások és támadásokra, magyar vonatkozásban felelet, mi több, fegyver ez a könyv. Az amit címe ígér: szellemi honvédelem.

— i — f

Megkezdődtek az oberammergaui passiójátékok

Ünnepi fanfárok hangjával nyílt meg Oberammergauban, május 18-án, vasárnap a Passiójátékok idei sorozata. A megnyitón 4700 meghívott vendég élén ott volt Josef Ratzinger München-Freising-i bíboros érsek és Franz Josef Strauß, bajor miniszterelnök is.

A passiójátékok szept. 28-ig tartanak, hetente öt, összesen 100 előadás van tervbe véve. Egy-egy előadás 6 és fél óra tartamú. Jézust a megnyitón a község polgármesterének 20 éves fia (a játékok történetében a legfiatalabb Jézus), alakította, aki különben fogorvostan hallgató a Kölni Egyetemen, de most a passiójáték-idényben levélkihordó. A passiónak mintegy 1000 szereplője van, természetesen helybeliek, felnőttek és gyerekek, senki nincs az ötezer lelket számláló faluban, aki

valamilyen formában ne lenne aktív közreműködője az ünnepi játékoknak.

Oberammergau világhírre mutat, hogy a 100 előadásra minden jegyet eladtak már s csak „feketés” lehet jegyhez jutni, kétszeres áron (120 DM). A belépti jegyek árából 26 millió DM bevételre számítnak, a tiszta nyereséget többek közt a helyi iskola bővítésére és korszerűsítésére, egy új sportpálya és üdülőtábor építésére fordítják.

A passiót a „biznisz”-től — elüzletiesítés-től — óvta Ratzinger kardinális, aki a megnyitás előestéjén, a helyi plébániatemplomban tartott szentbeszédében hangsúlyozta, hogy „a Passió nem azért van, hogy a művészi teljesítményt megcsodálja a világ, még kevésbé, hogy ezzel üzletet csináljanak; a Passió előadása Oberammergau imádsága kell legyen!” — Mint is-

Gyászoljuk Bálint Sándort

1904 — 1980

Május 10-én Budapesten, 75 éves korában váratlanul, közlekedési baleset következtében, meghalt Bálint Sándor, ny. egyetemi tanár, etnográfus, a vallásos néprajz és néphagyomány fíradhatatlan kutatója.

Szegeden született, az itteni Tudományegyetemen szerzett tanári és bölcsészdoktori oklevelet s ugyanitt 1947-től 1965-ig az Egyetem professzora volt.

Kutatási területe elsősorban az Alföld, jelesül Szeged és a környező tanyavilág, később az egész magyarlakta terület. Nincs itt arra hely s kedv, nem is célunk most előszámlálni nagyszámú és nagyszerű tudományos műveit, néhány szót mégis a legutóbbi években megjelent három könyvéről (*Karácsony-Húsvét-Pünkösd*, 1976; *Ünnepi kalendárium I—II.*, 1977—78). Ez a három kötet együtt ugyanis a magyar v a l l á s o s f o l k l ó r a l a p v e t ő m ű v e : a magyar nép szakerális hagyományvilágának — a tárgyhoz tartozó ikonográfiai, művelődés- és művészettörténeti, sőt hely- és társadalomtörténeti ismeretek — számbavétele; dokumentáció és értelmezés: négy évtized gyűjtő- és kutatómunkájának eredménye, mint ilyen, egyedülálló a magyar folklór történetében. Ekkora vállalkozást még senki tudós nem vett magára. Bálint Sándor hasonló munkát végzett e g y m a g a, mint a népzene-kutatás terén Bartók, Kodály és követőik. Csak Bálint Sándornak nehezebb dolga volt; az ismert politikai, társadalmi viszonyok nem voltak a legkedvezőbbek elmélyült tudományos vizsgálódásra, minthogy bizonyos alapfeltételek (pl. a lelkiismereti-, „szellemi” szabadság) hiányoztak, hivatalos részről nemcsak támogatást nem kapott, sőt akadályokat gördítettek útjába, néhányszor váratlanul, „átmenetileg” le is tartóztatták.

Meghatva rójuk e sorokat arra gondolva, hogy Bálint Sándorban a magyar szellemi élet egy eredeti, sokoldalú tudóst vesztett, imádott szülőföldje, a „szögedi nemzet”, de az egész k a t o l i k u s magyarság pedig egyik legnagyobb, h ű s é g e s fiát gyászolja.

Szamosi József

KATOLIKUS NAPOK BERLINBEN

A berlini Katolikus Napokon (jún. 4—8) az állandó résztvevők száma meghaladja a 60 ezret. Ennek viszont több mint a fele fiatal korosztályhoz tartozik. Az Ifjúsági Központot (Jugendzentrum), — ahol a fiatal ágnak alkalma nyílik és megfelelő helyiségek állnak rendelkezésre összejövetelekre, ismerkedésre, az őket érdeklő témák megvitatására, meditációra, különféle zenei programok tartására — maguk a f i a t a l o k tervezték.

A Katolikus Napokon Berlinben, mint az újságok közlik, ott lesz a Béke-Nobeldíjjal kitüntetett T e r é z a n y a, akinek az indiai nyomor leküzdését célzó önfeláldozó munkája megsegítésére az egyik legismertebb német filmsztár, M a r i a S c h e l l, egy félmillió DM-ről szóló csekket fog átnyújtani. Ezt az összeget a német színésznő egymaga gyűjtötte össze Teréz anya számára.

meretes, Oberammergau lakói az 1633-as pestisjárványkor tett fogadalmat teljesítik, amikor tízévenként eljátszák Jézus szenvedésének történetét. (—)

HAZAI FIGYELŐ

Illyés Gyula a hazafiságról

„Évtizedeken át szinte tilos volt arról beszélni, hogy magyarok vagyunk. Hamis bűntudatokat harsogtak mindenfelé, hogy mi maradtunk Hitler utolsó csatlósai, meg hogy Magyarország volt Európában a fasizmus első melegágya. Így aztán a történelem mostohái — magyarok — egyáltalán örülhettünk, ha megbocsátottak nekünk. Közben pedig világszerte megindult egy folyamat, amely a népek nemzeti sajátosságait hangsúlyozza és szerencsére ezek a hangok eljutottak hozzánk is.” (Békés Megyei Népujság, 1980 április 13.)

Bányaomlás Dorogon

A dorogi szénbányák lencsehegyi bányauzemében május elején hat bányász maga alá temetett a kőomlás. A mentőosztagoknak száz órai megfeszített munkával sem sikerült megmenteni a szerencsétlenség áldozatait. Az omlás mintegy húsz méteres szakaszon súlyos kőtömbökkel temette be a frontfejtést. A mentők-től az omlás nagy körülményt követelt, így csak lassan haladtak előre. Őt napi küzdelem után elérték az áldozatok tartózkodási helyét és hat bányász holttestét emelték ki a mázsás kőtömbök alól.

Zsúfoltság a gyermekkorházban

A budapesti Heym Pál gyermekkorház rekonstrukciója már az ötvenes évek óta napirenden van. A kórház főépületét 1979 januárjában lebontották, az új épület alapozását azonban még máig sem kezdték meg. Az ágyak száma a főépület lebontása következtében felére csökkent és több osztályt átmeneti menedékhelyre kellett telepíteni.

A sebészeti ambulancia az alagsorban van, ahol gyakran száz kezelésre váró gyerek szorong a folyosón. A sebészeti osztálynak mindössze 65 ágya van és mivel a betegek száma ennél rendszerint több, így egy ágyra gyakran két gyerek jut... Az osztályvezető főorvos nyilatkozata szerint, a kórtermekben nincs elegendő légtér, túl sok az ágy az adott területen, ugyanakkor kevés a takarítónő és az ápolónő, így a sebészeten különösen fontos higiénias követelményeket nem tudják betartani.

A magyarországi németek helyzete

A legutóbbi népszámlálás felmérése szerint, mintegy negyedmillió német nemzetiségű lakos él az országban. 70 óvodában 120 pedagógus látja el 3600 német anyanyelvű gyermek óvodai gondozását. Két általános iskolában teljesen német nyelvű az oktatás, 156 iskolában pedig 17 ezer gyerek kiegészítő tárgyként tanulja a németet. Három olyan gimnázium működik az országban, ahol a humán tárgyakat németül, a reál tárgyakat magyarul tanulják a diákok.

A németnyelvű pedagógus utánpótlásról egy óvónőképző, egy tanítóképző és egy tanárképző főiskola gondoskodik. A „Magyarország” cikkírója szerint, vannak, akik kifogásolják, hogy erővel vissza akarnak németesíteni olyanokat, akik már elmagyarosodtak. Egyesek ehhez még hozzátesszik: „A magyar nemzetiségűekkel korántsem bánnak ilyen nagylelkűen mindenütt a határon túl.”

Hadkötelesek külföldi utazása

A túristaszegzon kezdetén a hazai sajtó igyekszik tudatosítani a hadköteles fiatalokban, hogy csak a honvédelmi miniszter engedélyével utazhatnak külföldre. Idézzük a Dolgozók Lapjából: „Az engedélyezésre azért van szükség,

hogy a sorköteles külföldön tartózkodása ne gátolja a megjelenési kötelezettségek teljesítését. A sorköteleseknek csak a megyei hadkiegészítési parancsnokság engedélye alapján és az abban meghatározott időtartamra adnak útiokmányokat az útlevél kiállítására jogosult rendőri szervek.”

A hadkötelesek közül csak a diplomáciai szolgálat tagjai, illetve azok gyermekei, valamint a külföldön fellépő művészek és külföldi sportversenyeken résztvevő sportolók kaphatnak nyugati államokba kiutazási engedélyt.

Az ügyvédek helyzete

Az országban jelenleg 1575 ügyvéd van, közülük 1242 férfi és 343 nő. Az ügyvédek korszerinti megoszlása a következő: 60 éven felüli 6 %, 40—60 éves 49 %, 40 éven aluli 45 %. Különös helyzet, hogy az ügyvédség egyre kevésbé érdekelt a bruttó bevétel növelésében. Ha ugyanis az évi bruttó bevétel eléri a 120 ezer forintot, abból 100 ezer forint már adóköteles és csaknem 27 ezer forint az adó. Az ügyvédek 90 százaléka nem éri el a 120 ezer forint adóalapot és egy részük már október táján lefékez, nehogy túllépje a büvös határt...

A bűnözés alakulása

1979-ben 120 ezer közbűnös bűncselekményt követtek el Magyarországon. A bűntetteknek több mint a fele vagyonegellenes. Növekedett a betöréses lopások és a rablások száma. Elszaporodtak a vám- és devizabűncselekmények. A közúti balesetek 70 százalékát ittas járművezetők okozták.

Szűjártó Károly legfőbb ügyész nyilatkozata szerint, a közbiztonságot veszélyezteteti, hogy a bűnözésnek eddig odahaza ismeretlen formái is meghonosodóban vannak. „Nálunk nincs szervezett alvilág, de mindent meg kell tenni azért, hogy hazánk ne legyen találkozóhelye egyetlen nemzetközi csempésbandának sem” — mondotta a legfőbb ügyész.

A „bűvös kocka” nemzetközi sikere

A magyar játékipar legújabb találmányát, a „bűvös kockát”, az amerikai IBL cég közvetítésével hozzák nyugaton forgalomba, 10 dolláros fogyasztói áron. A kocka reklámfilmje — amelyet az IBL készített egymillió dollár költségen — szinte valamennyi amerikai TV állomás műsorán szerepel. Sokan kifogásolják, hogy a KONSUMEX külkereskedelmi vállalat csak 2 dollárt kap egy kockáért. Ez azonban nem is olyan jelentéktelen deviza bevétel az országban, ha figyelembe vesszük, hogy amerikai becslések szerint, az Egyesült Államokban 16 millió darabot lehet eladni a kockából...

Csökken a nyugati import

Deviza takarékosági okokból a magyar belkereskedelem csökkenti a nyugati fogyasztási cikkek importját. Elsősorban a luxus cikkek behozatalát korlátozzák, így a skót whisky ugyanúgy eltűnően van a pesti kirakatokból, mint a francia parfüm, vagy a svájci óra. Sőt az utóbbi időben a déligyümölcs kínálat is csökkent, pedig a banán, vagy a narancs nem tartozik a luxus termékek közé. A pesti rádió ezzel kapcsolatban megállapítja, vigyázni kell, nehogy a fürdővízzel a gyereket is kiöntsék. „Mert akkor svájci óra helyett esetleg csak svájci sapkánk marad...”

A legendás árvalányhaj

A MAGYARORSZÁGI CSERKÉSZET TÖRTÉNETE

Bodnár Gábor könyve, Magyar Cserkészszövetség kiadása, 1980

Régóta esedékes volt s még időben, a magyar cserkészlet születésének 70. évfordulójára napvilágot látott Bodnár Gábor könyve, mely a magyar cserkészlet történetét mutatja be az 1910-es alapítástól kezdve 1948 májusáig, amikor a cserkészletet a kommunisták galád módon kiagyalt, fondorlatos vádaskodások után végleg betiltották, ill. kimondatták hatalmi szóval az akkori „Cserkészjűk Szövetségé”-nek beolvadását az Úttörő Mozgalomba. A könyv a két dátum közti cserkészlet történelmet pergeti le kronológikusan, ha nem is hézagatlanul folyamatos rendben, az egyes fejlődési szakaszokat jellemző címszók alatt okosan elrendező fejezetekben, bőségesen dokumentálva kitűnő képanyaggal, vázlatokkal, beszédes statisztikákkal.

Azoknak, akik maguk is kijárták a „cserekésziskolát”, a könyv olvasása régi emlékeket idéz a múltból, ki-ki évtizedek szerinti fog szembesülni egykori önmagával s újra élheti ifjúkora legszebb, életre kiható élményeit: a pioníridőből a híres-neves Vági tutajutat (Vajon, van-e még élő résztvevője?); a megyei Nemzeti Nagytábort; a magyar cserkészlet ereje teljében mutató Gödöllői Jamboree-t, amely saját keretein túllépve országos megmozdulássá nőtt, sikere is az egész ország jóhírére öregbítette a külföld előtt s szerzett a magyarságnak rokonszenvet, barátokat a világban; aztán a külföldi jamboreeek sorozatos sikereit, amelyek révén valóságos nimbusz foródt az árvalányhajás magyar cserkész alakja köré.

Aki pedig nem volt soha cserkész, Bodnár könyvéből tiszta képet fog kapni arról, mi volt a magyar cserkészmozgalom, ámulhat majd azon, hogyan tudta a cserkésztestvériség eszméjét, hogyan tudta az „emberebb ember és magyarabb magyar” ideáját nemzedékek tudatába oltani.

Nem árt emlékeztetni itt arra, hogy a cserkészlet mindenkor lépést tartott a korszerű követelményekkel, időben fejlődés szükségét s vállalta az ezzel járó feladatokat. Ne felejtjük, hogy a 30-as évek falukutató úttörői csaknem mind öregcserekészek (pesti piaristák, ref. Soli deo gloriások) köréből kerültek ki; hogy a Bartók—Kodály irányzat, s ami hozzá tartozik: népdalkultusz, népi tánc, néphagyomány-gyűjtés, kórusmozgalom a cserkészleten keresztül, hogy úgy mondjam: táborúterek fényénél toborozta legelkessebb hadseregét. Azt meg tán említeni is felesleges, hogy a cserkészlet volt az első országos méretű természetvédő, mai divatszóval: környezetvédő mozgalom. A társadalmi válaszfalak lebontása az un. „úri Magyarországon” a cserkészleten belül már megtörtént, szóval a „demokráciából” (ha nem is ez volt a címkeje) a cserkészek jelesre vizsgáltak: egyetlenesték, diákok, iparostanoncok, származásra való tekintet nélkül, példásan dolgoztak együtt a mindnyájukat átható cserkésztestvériség megvalósítása érdekében. (Sajnos, a parasztfiatalság bekapcsolására a vágató történelem nem hagyott időt!) — Olyan témák ezek — amelyek — bár Bodnár könyve valamennyit érinti — még részletes feldolgozást igényelnek s arra érdemesek.

Eltűnődtem a könyv (egyébként ezaktan szakszerű) címén: „A magyarországi cserkészlet története”. Igen, pontosan jelzi, hogy a magyar cserkészlet

eddig 70 évéből „csak” az első, a magyarországi 35 évről van szó. Megírásra vár tehát a nem kevésbé érdekes s egyben-másban még izgalmasabb második 35 év története ilyenféle kínálkozó címmel: „Magyar cserkészlet Magyarországon kívül”. Amely címben egyaránt benne foglaltatik a hontalanság, ötvilág-résznyi szétszórtságunk fájdalomja, de megmaradásunk tündöklő bizonyossága is.

Szamosi József

(A könyv megrendelhető a Cserkészszövetség címén: Oberföhringer Str. 40, D-8000 München 81. Amerikában s tengerentúl: P. O. Box 68, Garfield, N. J. 07026, USA. Ára: 15,— DM, vagy 8,— dollár.)

A SZT. BENEDEK JUBILEUMI ÉV MEGNYITÁSA PANNONHALMÁN

Bensőségesen, de az ünnep jelentőségéhez mért méltósággal nyílt meg Pannonhalmán a Szt. Benedek születésének 1500 éves jubileumáról megemlékező év.

Március 21-én, a tavasz első napján, frissen esett hó borítja az utakat s ez a körülmény nyilván sokakat megakadályozott abban, hogy elzarándokoljanak Pannonia szent hegyére. De reggel 8 óra tájban mégis komáromi, csehszlovák rendszámú autó kanyarodik be a főapátság kapuján az én „osztrák” kocsim előtt. Már itt vannak szinte kivétel nélkül a bencés plébánosok és szép számú küldöttség a győri rendházból.

9 órakor kezdődik az ünnepélyes szentmise, főcelebráns a St. Lambrecht-i apát, az osztrák bencés kongregáció prézese. A félszáz koncelebráló rendtárral, Szennay András és elődje, Legényi Norbert főapáttal vonulunk az oltárhoz, közben Szt. Benedek himnuszát énekeljük (szövege Békés Gellértől, zenéje Bárdos Lajostól való). Latinul megy a szentmise, az olvasmányok kivételével, a „De angelis” misét énekeljük a gimnázium diákjaival és a nagyszámú vendégekkel. A fiatal St. Lambrecht-i apát németül beszél Szt. Benedekről és mai feladatainkról; beszédét természetesen magyarra fordítják.

Mise után a régi noviciátus helyén épült társalgóban gyűlnek össze a meghívott vendégek. Szép, művészi képeslap, emléklapok, kiadványok között válogathatunk. Megérkeznek az állami vendégek is: az Állami Egyháziügyi Hivatal képviselői, a megyei- és helyi tanács vezetői.

Déli 12-kor kerül sor a könyvtárban a kiállítás megnyitására. Ilyen szépen rendezett kiállítás még nem volt Pannonhalmán. Beszédében ki is emelte András főapát úr, hogy könyvtártermünk, az ország legszebb klasszicista terme, kötelezett bennünket erre. Bemutatásra kerül Szt. Benedek élete, rendjének 1500 éves története, elterjedése, jeles alakjai, jelenlegi feladatai. A kiállításon — Levárdy Ferenc kalauzol minket — értékes Regula-kiadványok, kommentárok, tudományos művek s a főmonostor kincstárának értékei: keresztetek, kelyhek, pásztorbotok, házi oltárok láthatók.

A közös ebédre a vendégeket is meghívták, s itt ismét Szennay főapát úr mondott rövid köszöntőt.

Egy résztvevő

Bogyay Tamás: Szent István király

„STEPHANUS REX”
könyve németül és magyarul
kapható az Életünk szerkesztőségénél.

Ára 26,— DM + portó

Az élet könyvéből

Ausztria

Bécs. Keresztelés: Györi Terézt, Gy. Bálint és Petrovics Teréz kislányát, ápr. 6-án keresztelte Szollár atya. — Szent-áldozás: Benedek Bálint, Benedek Margit és Kiss Marianna ápr. 6-án, Traiskirchenben járultak először az Úr asztalához. A Jóisten ádása kísérje életútjukat! — Szentségi házasságot kötöttek: Kovács Géza és Bálint Irén nászmise keretében a kapucinus templomban május 2-án, nagyszámú délvidéki rokon és isős jelenlétében. — Gratulálunk! — Halálózás: Dr. Séthy Béláné márc. 13-án Magyarországon elhunyt. Engesztelő gyászmisét márc. 21-én Bécsben a szerviták tempomában mutattak be. — Németh Rozália, 55-éves, márc. 28-án Wien-Lainzban váratlanul elhunyt. — Idős Madaras Károly 82. életévében ápr. 23-án Csongrádon halt meg. A boldogultban Madaras Károly bécsi egyházközségi tanácstag édesapját gyászolja. — Szőke Dénes Kálmán 82-éves korában, ápr. 26-án Budapesten elhunyt; május 10-én temették ugyanott. A megholtban Szőke Dénes Róbert, bécsi egyházközségi tanácstag édesapját gyászolja. — A Mindenható adjon meghalt testvéreinknek örök boldogságot!

Innsbruck. Keresztelés: A keresztség szentségében részesült áprilisban Pólai Júlia Karolina Terézia, P. Ferenc é. Waltraud első gyermeke. A Jóisten kegyelme legyen mindenkor a kisleánnyal és szüleivel! — Halálózás: Innsbruckban elhunyt Katona Ferencné, a mindenki által nagyon szeretett Herminke néni. Sopronban, magyar földben nyugszik férje mellett. — Majoros István, v. m. kir. csendőrfőtörzsőrmester, ápr. 17-én agyvérzés következtében Bregenzben hirtelen meghalt, ott is temették el. De gyászolja őt az innsbrucki magyarok is, akik közt húsz évig élt a mindenki szeretett Pista bácsi-ja. A volt innsbrucki magyar gimnázium diákokthónának volt a gondnoka, a Szent János templomban minden vásár- és ünnepnap az énekkarban dicsérte az Urat, aki adjon neki örök nyugalom! — Dr. Kaiser Tamás, budapesti szünetű orvos, máj. 4-én 42-éves korában autóbaleset áldozata lett feleségével, Ghibaudi Máriaival és két kislányával, Izabella és Kornéliával együtt. Magyar barátai megrendületen vettek részt a gyászmisén. Nyugodjanak az Úr békéjében!

Hollandia

Halálózások: Wed. E. L. Bouvy-Sza'ay Ilona, 68-éves, márc. 25-én, 28-án volt a temetése Alphen a/d Rijnben. — Szammer Ilona, 67-éves, ápr. 2-án elhunyt Hágában, temetése ápr. 8-án volt. — Steinmann Gizelle, 69-éves korában ápr. 23-án hunyt el. Temetése máj. 1-én volt Arnhemben. — Nyugodjanak Krisztus békéjében!

*

Érettségi találkozó! — 1960-ban, Iselebergben végzett öregdiákok érettségi találkozót terveznek 1980 jún. 28-án Bécsben. Minden régi osztálytársunkat szeretettel hívunk. Érdeklődni lehet az alábbi címen: Várszegi Zoltán, Marathonin 55, 2924 xC Krimpen a/d IJssel. Telefon 030 - 93 65 11 (külföldről: 00 31 30 . . .) Piri Zoltán, Croeseln 254, 3521 TH Utrecht.

Németország

Essen: Május 15-én, Aldoocsütörtökön, két kislány járult első áldozáshoz: Kolompár Rozália és Dimovic Júlia Bochumból. Az Úr Jézus legyen velük és szüleikkel!

München: Keresztelés: Gaál Julianna Christina és Gaál Benjamin Thomas, G. Mihály és Novák Mária gyermekei, máj. 3-án. — Szokolovits Angela Stefanie, Sz. István és Bojsza Mária kislánya, szül. 1980 febr. 3-án Münchenben. — Halálózás: Ágotha Zoltán szül. Joannait Vilma, 90-éves korában Regensburgban elhunyt. R. I. P.

Gayer András szívroham következtében ápr. 27-én New Yorkban, váratlanul

elhunyt. Hamvait hazaszállították és szülőföldjén helyezték örök nyugalomra.

*

Az Oberammergau-i Passio-előadások rendezősege ez évben is biztosította 30 menekült magyarnak az előadás megtekintését május 10-én. A bibliai képek, a szereplők játéka, a mozgalmas tömegjelenetek drámai erővel elevenítették meg Jézus szenvedésének történetét. A legnagyobb jeleneteknél kb. 800-1000 emlehetett a színpadon. A nézők felejthetetlen élménnyel gazdagodva tértek haza.

Münster: Keresztelés: Gyenes Veronika Melinda, dr. Gy. Tibor és dr. Zelei Erzsébet kisleánya, született Dortmundban. Szívből gratulálunk!

Stuttgart: Keresztelés: Freudenberger Éva Eszter Mária, F. Werner Fritz és F. Éva szül. Tasner, leánya, jan. 20-án Heilbronnban; — Acsai Thomas, A. Béla é. A. Gabriela szül. Kaschel fia, ápr. 13-án Ludwigsburgban. — Házasság: Kozma Sándor és Zubovits Margit Irén Éva, március 29-én Stuttgartban; — Biró Zoltán és Bartha Magdolna Jolán, márc. 29-én Stuttgartban. Szívből gratulálunk! — Halálózás: Wahr Rudolf, febr. 4-én Stuttgartban. Utoisó kívánságához híven hamvait hazaszállították szülőföldjébe. Szerető családapa volt, órákig el tudott beszélgetni gyermekeivel, szeretetteljes férj, megbízható munkaerő, hitéből élő keresztény. Nyugodjék az Úr békéjében!

Olaszország

Keresztelések: Carruba Christián, C. Niccolò és Skulka Edit első gyermeke, márc. 30. Terni. — Marcorelli Massimiliano, M. Massimo és Rezsucha Erzsébet első gyermeke, ápr. 13. Róma. — Pellegrini Marianna, P. Paolo és Szabó Éva második gyermeke, ápr. 20. Brescia. — Bernardini Daniele Rossella, B. Antonio és Lukács Éva második gyermeke, ápr. 27. Genova. — Isten éltesse a családokat!

Halálózás: Róma: Özv. Vojtíné sz. Molnár Erzsébet, márc. 11-én, 81-éves korában. — Udine: Schlarp Ilona, márc. 27-én, 69-éves korában. — Róma: Fra Boža Euszták, ferencesrendi szerzetes, aki 30 évig dolgozott a V. Merulana-i S. Antonio kolostor gennélkedőjében, márc. 24-én, 83 éves korában. — Róma: Ápr. 5-én, nagyszombaton temették Réty Sándort, aki fiát meglátogatni jött Rómába s ott szökött magához a Mindenható, 75-éves korában. — Nyugodjanak békében!

Egy örömhír: Milánó: Maggioni Alessandra, kinek édesanyja magyar, a katolikus egyetem bölcsészkarán febr. 29-én, a legnagyobb kitüntetéssel (cento e lode) megszerezte a doktorátust. Alessandra különben vizsgázott és aktív hittanár is. Gratulálunk!

Skandinávia

Norvégia: 20-éves jubileumra készülnek a norvégiai magyar katolikusok. — P. Horváth Kálmán S. J. 1960 októberében vette át a norvégiai magyar katolikusok felügyelőségét. Vele telepedett le az első jezsuita Norvégiában, miután a norvég parlament az alkotmány jezsuitákat kizáró paragrafusát 1956 őszén megszüntette. — Munkáia később kiterjedt Svájc-országra és Dániára is. Sőt! A páterek Izland szigetét is meglátogatták évenként, ahol szintén van pár magyar.

P. Horváth jelenleg a skandináv püspöki kar delegátusa a magyar lelkipásztorkodásban. Rajta kívül még három magyar páter dolgozik Norvégiában: P. Sárosi József S. J., P. dr. Szentiványi Dezső S. J. és P. Teres Gusztáv S. J.

Az elmúlt év őszén egy norvég származású főiskolás kezdte meg próbaidejét a jezsuiták müncheni noviciátusában. Az Oslóban kezdődött magyar lelkipásztori munka területe később kibővült Dániára, Svédországra, sőt Izlandra is. Ez utóbbi helyre a páterek évente egyszer látogatnak el az ottani kisszámú magyar csoporthoz.

Jubileumi Szt. István Búcsú Norvégiá-

ban. — A Szent István Búcsú az 1960 januárjában Oslóban tartott első Pax Romana Kongresszus utódja. Két-három évenként tartottak ilyen Találkozót. A közönség a három skandináv országból jött össze. 1978 óta használják a „Mariaholmi Szent István Búcsú” megjelölést. Mariaholm Oslo közeében fekszik; ott van az oslói katolikus püspökség modern lelkipályozott háza — igen szép norvég környezetben.

Ebben az évben aug. 29-31 napjaiban tartják meg a Szent István Búcsút. Főelőadó P. dr. Benkő Antal S. J. egyetemi tanár, a lélektan professzora. A találkozó augusztus 29-én, pénteken este kezdődik és 31-én, vasárnap a délutáni órákban végződik. Részvételi díj a két teljes napra, szállással és napi háromszori étkezéssel, személyenként 160 Nkr. — Újítás ebben az évben, hogy gyermekek is jöhetnek szüelük kíséretében; velük idősebb cserkészek foglalkoznak.

Már most szeretettel várjuk magyar híveinket egész Skandináviából, sőt Iz-

HÓRY LÁSZLÓ:

A zágrábi érsek az ateista propaganda ellen

FRANJO KUCHARICS HÚSVÉTI CIKKE

A jugoszláv római katolikus főpapok tavaszi konferenciája ápr. 18 és 19-én Zágrábban folyt le. Röviddel előtte az érsekiség hetilapja, a „Glea Koncila” Franjo Kuharics zágrábi érsek húsvéti üzenetét közölte. Kuharics érsek egyben a jugoszláv katolikus püspöki konferencia titkára, akit félelmet nem ismerő magatartásáért sokan „új Stepinac érsek”-nek aposztrofálnak. Írásában Kuharics éles támadást intéz az állami- és párt- (azaz félhivatalos) ateista propaganda ellen, amely a lakosság, főképpen az ifjúság erkölcsét alássa. „Ennek következménye, — írja az érsek — hogy az ifjúság vallás és erkölcs nélkül, rabja lesz az alkoholizmusnak, kábítószernek és szexuális felelőtlenységnek. Mi jelenleg — írja tovább az érsek — sok kisértésnek vagyunk kitéve: az egyház ellen, hitünk ellen, sőt, még Istenünk és Megváltónk ellen is bujtogatnak, izgatnak.

A keresztény egyház és a nép legnagyobb veszélye az agresszív és szisztematikus vallásellenes propaganda. Ezzel az „ateizálással” mindenütt találkozunk, az óvodától egészen az egyetemig. Kuharics szerint, ez „a hívő szülők alapvető emberi jogainak a megsértése. A materialista világszemlélettel az iskolás gyermekeket az ateizmushoz vezetik”.

Írásában a zágrábi érsek felveti a következő kérdéseket is: „Honnan van az, hogy oly sok fiatal ember ideges, erőszakos, lázadó és tele van gyűlölettel? Miért lesznek annyian rabjai a kábítószernek, az italnak és a féktelen szexualitásnak? Milyen hatással van rájuk a rádió, a TV és más tömegmédiák?”

Néhány napra rá a vezető horvát napilap, a „Vjesnik” az „Ateizmus nem ateizálás” címmel vezércikket közölt, melyben igyekezett az érsek által előhozott vádaknak az életet tompítani. A hosszú cikk alap gondolata a következő: „A szocializmus nem ateizmus és aki igyekszik a mi szocialista demokráciánk kereteit leszűkíteni azáltal, hogy azt materialista ideológiává sűríti, vagy az ateizmussal egy szintre hozza, az vagy nem korrekt, vagy rosszindulatú.

Egy következő beszédében azonban bevallja a vezércikk írója: „A szocialista társadalom az általa hirdetett célok szellemében érdekelt abban, hogy szocialista iskolarendszert támogasson s a világban jelenléte marxista és tudományos megnyilatkozásokat alátámassza. De ez nem egyértelmű az ateizálással”.

Érdekes és feltűnő, hogy januárban Horvátország legprominensebb régi kommunis-tája, Tito jobbkéz, Vladimir Bakarics, az ateizmus és az ateizálás problémájával

landból is. Cím: Oslo 4, Gladsvet 23, Norge. — Tel. 02 / 15 32 44; Postgiro: Nr. 205 55 72.

*

P. Szentiványi Dezső S. J. ebben az évben üli meg pappászentelésének 40. évfordulóját. Szentétek 1940 jún. 24-én Szegeden.

*

Az Északi tengeren történt szörnyű „olajka'asztrófa” 139 áldozata között egy fiatal magyar is volt, Hajek László, 27 éves elektrikus. — Nyugodjék békében!

— — —

A Svájci Magyar Katolikus Misszió jún. 8-án, vasárnap rendezi a Siebeneich-i Máriapóc i Vértkönyező Szűz kegyképéhez zarándoklatát. Program: 9 órakor gyűlekezés az alpnachdorfi vasútállomáson. 9.30-kor indulás a kegyhelyre. 10-11-ig gyónási lehetőség. 11 órakor szentmise. A szentbeszédet dr. Prof. Mehrie Tamás O. P. mondja. 12-kor közös ebéd az alpnachdorfi — régen Pfister — ma Gertner vendéglőben. A menü 12.— fr.

szintén foglalkozott. Közvetve támogatta az érsek álláspontját, amikor megröpta azokat a párttagokat és kommunista funkcionáriusokat, „akik szükségesnek tartják az egyházzal hadakozni”. Elvetette a militáns ateizmust, mint az egyház elleni hadviselés eszközt, azon egyszerű oknál fogva, hogy „Az ateizmus egy elavult mozgalom, amely a 19. századba tartozik”. Sőt Bakarics még továbbment: „Oktalanság az egyházat mint intézményt támadni. Számunkra ne az legyen döntő, hogy valaki ateista vagy sem, hanem hogy támogatja-e a mi szocializmusunkat, vagy sem. Minden egyéb másodrangú”.

Kétségtelen, hogy az ateista propaganda a jugoszláv iskolarendszerben további viták tárgya marad. Az érsek minden esetre bátorságról tett tanúságot, mikor az ügy jogtalanságát nyilvánosan kipellegerelte. De nem nagyon valószínű, hogy a kommunista állam eltér sok éve követett programjától.

SZOMORÚ NÉMET REKORDOK

A Német Szövetségi Köztársaság — ahogy Günther Verheugen, a Szabad Demokrata Párt főtitkára is megállapítja — három szegényletes világrekordot állított fel: neki van a legtöbb kiskorú kábítószer-élvezője; legtöbb híve a többnyire gyanús szektáknak és itt a legmagasabb a fiatalok öngyilkosok száma. (A felnőtt öngyilkossági rekordját még mindig Magyarország tartja!) — Számokban: 1979-ben 65.000 fiatalok került kábítószerrel összefüggésben bíróság elé, 600 fiatalok halt meg kábítószer-mérgezésben, 500 fiatalok követett el öngyilkosságot, a különböző szektákban 150.00 körül van a fiatalok száma.

Verheugen ezeket a tényeket arra vezeti vissza, hogy a német családi nevelés mondott csődöt. A családok csak minél több pénzt akarnak keresni, hogy annál többet költhessenek luxusra és önző élvezetekre. A fiatal generációnak ellenben semmiféle maradandó értéket és nemes életcél nem nyújtanak. „Ilyen ifjúságot produkál — írja Verheugen — az olyan társadalom, amely nem ismer más értéket, csak anyagiakat”.

Nincs megbízható adatunk arra, hogy összehasonlítást tegyünk a magyar ifjúsággal, hiszen az otthoni statisztikák szigorú pártellenőrzés alatt készülnek. Félő, hogy ott, ahol az iskolai nevelésben a marxista materializmus az ideológiai alap és ahol az ifjúságot hatalmi szóval igyekeznek kivonni a szülők és egyházak befolyása alól, nem jobb a helyzet. ■

SPORT

Izgalmas tárgyalások után Nyugatnémetország sportvezetői is az olimpia-bojok mellett döntöttek. Tehát nem mennek Moszkvába. „Bátor döntés volt, mint az amerikaiak megjegyzték. Nem is maradt el a „fenyegetés” Moszkva részéről. Bármennyire szomorú sportszempontról az olimpia körüli huzavona —, a felelősség a szovjetet illeti. Az olimpia szép eszméjét ők tiporták sárba, illetve vérbe.

JUBILÁL A FRADI!

Nyolcvan évvel ezelőtt alakult meg a magyar futball-történet legendáshírű, eddigi legeredményesebb csapata, az FTC (Ferencvárosi Torna Club), általánosan népszerű becenevén: „Fradi” (a Ferencváros német nevének, a Franzstadt-nak lerövidült magyaros formája a Fradi). A Ferencvárosnak való drukkolás mindig bizonyos „politikai-világnézeti” állásfoglalást is jelentett és jelent még ma is. Sajnos, mostanában, mint az egész magyar labdarugás, a Fradi is mélyponton van, e pillanatban az ötödik helyen áll a bajnoki tabellán. De reméljük s most a jubileum alkalmából szívből kívánjuk, hogy a zöld-fehér fradisták újból a régi hírhöz méltó teljesítményt fognak nyújtani.

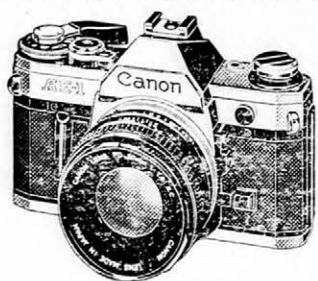
Új magyar gerelyvető világsúcs

PARAGI FERENC, ápr. 23-án 96 m 72 cm-re javította a Németh Miklós világsúcsát. Németh Miklós 1976-ban Montrealban 94 m 58 cm világrekorddal nyerte az olimpiai bajnokságot.

PORTIS LAJOS a világbajnoki döntő részvételéért folyó küzdelemben legyőzte a szovjet Spaszkijt és ha következő ellenfelével, Dr. Hübner nyugatnémet sakkozóval szemben is diadalmasodik, akkor a döntőbe kerül.

Az olimpiai futball-csapat prágai fiaskója után a „nagy” válogatottunk is vereséget szenvedett Kassán a csehek-től 1:0-ra. A magyar ifjúsági válogatott is 1:0-ra kapott ki.

Tavaszi ajánlatunk

CANON AE 1 1.8/50 DM 595,—
A legkeresettebb tükörreflexes-gép!
„CANON” lerakat!

FOTO DOBOS
8000 MÜNCHEN 2 RINDERMARKT 16 TELEFON 089/24 08 52
73 éves cég! Győr — München!

HITES TOLMÁCS ÉS FORDÍTÓ, magyar-német és német-magyar. Hans-Henning PAETZKE, Adlerflychtstr. 4, 6000 Frankfurt/M., Telefon (06 11) 59 19 39.

MAGYAR VENDÉGLŐ ÉS HENTESÜZLET a Grenoble-i Alpokban

Május 15 és szeptember 15 között szeretettel és magyaros ételkkel (fatányéros, halpaprikás stb.) várjuk a Napoleon útján utazó honfitársainkat.

Mária és Mihály

A következő füstölt hentesárúkat szállítjuk postán utánvétellel:
Bácskai májas hurka 32,—
Disznósajt 32,— Kolbász 46,—
Házilag készített paprikás szalámi 46,—
Sonka 2 kg-os 1 kg 38,—
Első és hátsó csülök 18,—
Lapocka 30,— Karaj 30,—
Csemege szalonna 28,—

MISKOLCZI MIHÁLY Petichet
ST. THEOFFREY — 38220 VIZILLE
Telefon (76) 81 04 93

DIÓSZEGHY TIBOR, hites tolmács és fordító, magyar-német és német-magyar, Németországban tanácsadás, állampolgársági és menekültügyi kérdésekben, valamint peres ügyekben segít. — Daimlerstr. 249, D-4040 Neuss, Telefon (021 01) 54 13 17.

37 ÉVES SZAKMUNKÁS megismerkedne hozzáilló egyszerű leánnyal, házasság céljából. Válaszokat: „Egyedül nem jó” jellegre a szerkesztőségnek kér.

ZENÉSZT KERES legalább hétvégére jólmenő vendéglő. Cim: Kolb, Alte Post Gasse 19, 7798 Pfullendorf. Tel. (075 52) 61 86.

MAGYAR-NÉMET CSALÁD keres fiatal leányt két kisgyermek mellé és könnyű, modern nőtartással jó fizetéssel, teljes ellátással, szobával, azonnal vagy szept 1-től. Bouensee közelében. Szabó József, Telefon (07 51) 6 29 37.

DANIÁBAN ELŐ, 36 éves elvált magyar férfi megismerkedne korban hozzáilló, lehetőleg skandináviában élő magyar, katolikus nővel, házasság céljából. Érdeklődési köröm: zene, utazás, természet, irodalom, háziasság, ezermesterség. 176 cm magas, barnaszemű, minden karos szenvedélytől mentes vagyok. Lehetőleg fényképes választ kérek, amit visszaküldök. Lakás és megélhetés biztosított. Tíz éves kislányom van. Katolikus egyházi házasság lehetséges. Választ: „Szeressük egymást gyerekek” jellegre a kiadóhivatalba kérem.

Azonnali felvétellel keresünk

neckartailfingeni üzemünk, valamint munceni és saarbrücken kirendeltségünk számára:

BÁDOGOSOKAT - LAKATOSOKAT és SEGÉDSZERELŐKET
klíma és szellőzőberendezések kivitelezésére magyar muszaki vezetés mellett.

DALDROP - Dr. Ing. HUBER
7441 Neckartailfingen bei Stuttgart
Kalkofenstr. 1 - Telefon (071 27) 38 34

„TÉNY” ungarische Spezialitäten

Inh.: O. BAYER
Kreitmayerstr. 26 - D-8000 München 2
Telefon (089) 19 63 93

Debrői Hárslevelű	DM	5,75
Badaacsonyi Kéknyelű		6,20
Badaacsonyi Szürkebarát		6,20
Soproni Kékfrankos		6,—
Domoszlói Muskotály		6,20
Domoszlói Tramini		6,50
Badaacsonyi Tramini		6,50
Villányi Burgundi		6,20
Hajósi Cabinet		6,20
Tokaji Aszu 4 Putt.		13,50
Tokaji Aszu 3 Putt.		11,50
Kecskeméti barack pálinka		24,50
Hasas barack pálinka		22,—
Cseresznye pálinka		21,—
Szilva pálinka		19,50
Hubertus		17,50
Köster Szilva pálinka		28,—
Beverage Bitters (Unic.) liter		27,—
Beverage Bitters (Unic.)		14,—
Szalámi (Pick)	1 kg	22,—
Csabai	1 kg	20,—
Gyulai	1 kg	18,—
Süli debreceni	1 kg	13,—
Süli kolbász	1 kg	15,—
Házi kolbász	1 kg	17,—
Tarhonya	1/2 kg	2,75
Nagykocka	1/2 kg	3,10
Lebbencs	1/2 kg	3,10
Kiskocka, cérnametelt	10 dkg	-70

— Üvegárút is szállítunk! —

Magyar-német és német-magyar fordításokat olcsón és gyorsan elvégez, magyar nyelvű okiratokról hitelesített másolatokat készít és más nyelvű okiratok fordítását korrekten elintézi. W. Divy hites fordító és tolmács, D-7990 Friedrichshafen, Linderstr. 50. — Telefon: 07541/7 1 3 9 1.

LIBRO-DISCO Telefon: 52 73 15

K Ö N Y V A J Á N L A T U N K :

Bálint, S.: Karácsony, húsvét, pünkösd	ÖS	170,—
Bálint, S.: Ünnepi kalendárium I—II	ÖS	460,—
Fatimáról beszél Lucia nővér	ÖS	98,—
Mécs, L.: Aranygyapjú (versek)	ÖS	240,—
Szent biblia	ÖS	170,—

H A N G L E M E Z E I N K B Ő L :

SLPX-1214-17 MUSICA HUNGARICA (A magyar zene története a népvándorlás századaitól a késői Liszt Ferencig, 4 lemezen)	ÖS	440,—
SLPX-1040-42 Erkel: HUNYADI LÁSZLÓ (A teljes opera 3 felvonásban.) Énekel: Simándy J., Déry G., Orosz J., Jámor L.	ÖS	330,—
SLPX-16564-66 Kálmán: CSÁRDAS KIRÁLYNŐ (A 3 felvonásos nagyoperett teljes felvétele.) Közreműködik: Honthy Hanna, Házy E., Rátónyi R., Feleki K., stb.	ÖS	330,—
SLPX-11504-05 Kodály: SZÉKELY FONÓ (Daljáték 1 felvonásban, népi szövegekre.) Énekel: Komlossy E., Melis Gy., Simándy J., Barlay Zs., stb.	ÖS	220,—

— Könyvek és lemezek szállítását a világ minden tájára vállaljuk. —
(Postai rendelésnél a rendelt összeg 15%-át számítjuk portónak.)
KÉRJE DÍJTALAN, ÚJ, TAVASZI ÁRJEGYZÉKÜNKET!
(Postacím: Libro-Disco, Fa. Urban - A-1011 Wien, Postfach 572)

MAGYAR HENTESÁRÚT

gyártunk immár 10 éve Stuttgartól 40 km-re, Weizheimben. Győződjék meg kiváló minőség, magunk által készített kolbász különlegességeinkről. Kendejen az alábbiakból:

1 kg DM	14,—
Debreceeni — csipős, fűszeres —	14,—
Langort szárazkolbász nazi módra	14,—
Paprikás szalami — saját készítés	18,—
Disznósajt — csipős, fűszeres —	10,—
Sonkaszalámi, ioknagymas	16,—
Füstölt Balkan majasurka	12,—
Füstölt Balkan veresurka	10,—
Bauern veresurka, kiváló minőség	8,—
friss kolbász, süni való	14,—
Angol szalonna, csemege minőség	20,—
friss sonka, rüstölt, 10% v. nyersen	20,—
hasaaja szalonna, rüstölt	12,—
Breuer Pick vagy Herz szalámi	26,—
Eredeti Szegeci paprikás szalami	26,—
Eredeti csemege és csemege paprikát	200 gr. csomagolásban 2,80

Minden árút legnépszerű csomagolásban, expressz postával számtunk, 24 óra belül mindenhol megérkezik!

— Külföldre nem szállítunk! —
Saját készűmenyű arunkat a stuttgarti Markt-Halle-ban lévő üzletünkben kezdte. — szomszédok megtekinteni, ill. megvásárolni. — A ient arak, csak csomagkudés esetre ervenyesek.

Éttermek és vendéglők részére kívánságra külön arjegyzéket küldünk! Vízonteladókát keresünk 10 % provízió fizetés ellenében.
FLEISCHWARENFABRIK - VIKTOR PÁL
Lerchenstr. 29 — 7063 Weizheim
Telefon (071 82) 67 36 — 19 óra után 81 81

RUPP LÁSZLÓ hites törvényészi fordító, vállal fordításokat magyarról németre és németről magyarra. — Postfach 162, D-8000 München 1 - Telefon (089) 3 00 21 62

MOST JELENT MEG

J u h á s z L á s z l ó

MAGYAROK AZ ÚJVILÁGBAN

című új könyve, amely az első világháború ösüktől a századforduló kivándorlási hullámáig követi az amerikai magyar nyomokat.
Ára: 15,— DM, 100,— öSch, 7,— \$
Megrendelhető: Dr. Juhász
Bülowstr. 10/1 - D-8000 München 80

A MUSICA HUNGARICA

nagyszerű tavaszi könyvajánlata!
KÁDÁR GYULA:
A Ludovikától Sopronkőhidáig, 680 old.
2. kiad., Kanada, izléses kivitel DM 29,—
KOVÁCS IMRE:
Magyarország megszállása, nagy méret 35,—
KOPÁCSI: Die ungarische Tragödie 40,—
MÁRAI S.: Judit... és az utóhang 22,—
ZILAHY LAJOS könyvei:
A két fogoly 30,—
Halálos tavasz — Szépapám szerelme 24,—
A lélek kiálszik 14,—
A fegyverek visszazének 19,—
CLAIRE KENNETH:
Különös kaland — újdonság — 27,—
Éjszaka Kairóban; Randevű Rómában;
Holdfény Hawaiiban, stb. kötetenként 27,—
Allilujeva: 20 levél egy jó barátához 18,—
Vaszary Gábor: Ketten Párizs ellen 26,—
Uris: Exodus, 680 oldal 25,—
Halász Péter: Második Avenue 20,—
Tatárok a Széna téren 25,—
Herczeg Ferenc: Pogányok 17,—
Gyurkovics család 20,—
Janics Kálmán: A hontalanság évei 47,—
Jókai Mór: A jövő század regénye 35,—
Egy marék vicc a javából 13,—
Latinovics Zoltán, Ady verseket szavall LPX 13735 20,—
Karády Katalin legújabb lemeze, legnépszerűbb dalait énekl; Hamvadó cigarettavég stb., LPX 17606 20,—
HOFI GÉZA összes lemeze raktáron: Elvtársi Szabó; Akácós út; Második menet; Hofi-sszeusz; darabonként 20,—
— Kérje díjtalan katalógusunkat! —
MUSICA HUNGARICA — Rümnnstr. 4
8000 München 40 Telefon (089) 30 50 43

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
8000 München 81, Oberföhringerstr. 40. Telefon: (089) 98 26 37.

Felelős Kiadó:

a Magyar Kat. Főlelkésziség.

Felelős szerkesztő:

Dr. Harangozó Ferenc.

*

Redaktion und Herausgeber: die Ungarische Oberseelsorge, 8000 München 81, Oberföhringerstr. 40. Telefon: (089) 98 26 38.
Redakteur: Dr. Harangozó Ferenc.

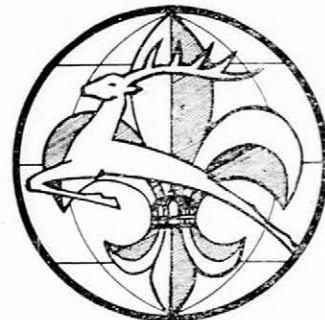
ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét és ők náluk is kell előfizetni! Tengeren túlra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a Kiadóhivatal küldi az újságot.

Egyes szám ára egy évre 15 DM, vagy ennek megfelelő valuta. Tengeren túlra légipostával 25 DM. Lapzártá: a hónap 18-án. — Hirdetéseket csak 15-ig fogadunk el. Postscheckkonto: Nr. 606 50-803, Kath. Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto: München.

Bankkonto: Bayer. Vereinsbank, Nr. 145857, Kat. Ung. Seelsorge „Életünk”

Druck: Danubia-Druckerei, Ferchenbachstr. 88. 8 München 50.

Nyári jubileumi cserkész tábor

A magyar cserkészlet ebben az esztendőben ünnepli alapításának 70 éves, a távol hazánktól végzett munkánkunkak pedig 35 esztendő évfordulóját. Szerre a világon, ahol magyar cserkészek élnek, — jubileumi táborokat tartanak. Az Európai Cserkészkerület

JUBILEUMI NAGYTÁBORÁT 1980 július 26-tól augusztus 6-ig tartja a kastli magyar gimnázium szomszédságában lévő MENNESBERGEN- — míg kiscserkészeinknek (6—9 évesek) a Bärnhofi vadászházban rendezünk kiscserkész tanyázást.

A jubileumi táborra jelentkezhetnek fiú- és leánycserkészek 10 éves kortól. Ugyancsak a nyári nagytábor keretében rendezzük meg magyarul gyengén beszélő gyermekek számára a hagyományos „Petőfi Sándor” iskolatábort.

Az érdeklődők számára szívesen küld felvilágosítást az Európai Cserkészkerület parancsnoksága. Ung. Pfadfinderbund, Oberföhringer Str. 40, D-8 München 81, Telefon (089) 98 26 37—38.

A cserkészcsapatok tagjai csapatparancsnokaik útján jelentkezhetnek, míg a szórvány cserkészek a kerületi központnál.

J ó m u n k á t !

Táborparancsnokság

Yves de Daruvár:

A FELDARABOLT MAGYARORSZÁG c. híres könyve magyarul, több színes és fekete fehér képpel és térképpel, kemény vászonkötésben, számtalan olyan fontos történelmi dokumentumot tartalmaz, mely a szerző másnyelvű kiadványaiban nem szerepel. Az izgalmas történelmi dokumentációt olvassuk anyanyelvünkön.

A könyv ára portóval együtt 40,— Sfr., vagy ezen értéknek megfelelő más valuta. Megrendelhető közvetlen a kiadónál:

EDITION BALOGH
Postfach 19 - CH-6000 Luzern 5